

STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM

Jaarstukken 2021

RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT

Buitenhof 33, Den Haag

tel. 070-3460861

postadres: Korte Vijverberg 7, 2513 AB Den Haag

info@gevangenpoort.nl, www.gevangenpoort.nl

HAAGS HISTORISCH MUSEUM

Korte Vijverberg 7, 2513 AB Den Haag

tel. 070-3646940

info@haagshistorischmuseum.nl

www.haagshistorischmuseum.nl

Inhoud

1	Algemeen	2
1.1	De STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM	2
1.2	Bericht van en goedkeuring door de Raad van Toezicht	2
1.3	Statutaire Doelstelling	2
1.4	Bestuur en toezicht op de organisatie.....	2
1.5	Financieel beleid en risico-beheersing	5
1.6	Financiële uitkomst 2021	6
1.7	Korte toelichting op het exploitatieresultaat en voorstel tot resultaatbestemming.....	6
2	Jaarrekening STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM	8
2.1	Balans per 31 december 2021.....	8
2.2	Exploitatierkening over 2021	9
2.3	Algemene toelichting	10
2.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	11
2.5	Wet normering topinkomens	12
3	Bestuursverslag - HAAGS HISTORISCH MUSEUM 2021.....	13
3.1	Organisatie en personeel	13
3.2	Positionering.....	13
3.3	Aantal bezoekers en hoofdactiviteiten.....	13
3.4	Collectie.....	14
3.5	Educatie en participatie	16
3.6	Diversiteit	16
3.7	Maatschappelijk draagvlak.....	17
3.8	Cultureel ondernemerschap	18
3.9	Exploitatieresultaat, financiële positie en kengetallen.....	19
3.10	Toekomst.....	21
3.11	Prestatiecijfers.....	22
4	Bestuursverslag - RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT 2021	24
4.1	Organisatie en personeel	24
4.2	Positionering.....	24
4.3	Aantal bezoekers en hoofdactiviteiten.....	24
4.4	Collectie.....	25
4.5	Educatie, participatie en personeelsbeleid	26
4.6	Cultureel ondernemerschap	26
4.7	Exploitatieresultaat, financiële positie en kengetallen.....	27
4.8	Meerjarig onderhouds- en investeringsplan (MJOP)	28
4.9	Toekomst.....	29
4.10	Prestatiecijfers.....	30
5	Controleverklaring accountant	31

Bijlagen

1. Financiële verantwoording HAAGS HISTORISCH MUSEUM
2. Financiële verantwoording MUSEUM DE GEVANGENPOORT

Foto's op de voorpagina:

Demissionair premier Mark Rutte tijdens de opening van de tentoonstelling *Macht - 800 jaar Binnenhof* op 30 september 2021 in het HAAGS HISTORISCH MUSEUM.

1 Algemeen

1.1 De STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM

De STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM bestaat uit het HAAGS HISTORISCH MUSEUM en RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT en is ingeschreven in het handelsregister onder nr. 41160091. Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM ontvangt een exploitatiesubsidie van de gemeente Den Haag en RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT ontvangt een subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Beide musea hebben dezelfde directie en dezelfde Raad van Toezicht. In overeenstemming met de statuten van de Stichting is er één jaarrekening van de Stichting als geheel (hoofdstuk 2). Daarnaast hebben beide musea een eigen bestuursverslag (hoofdstuk 3 en 4) en een eigen jaarrekening (bijlage 1 en 2). Beide subsidiënten stellen ieder specifieke eisen aan de inhoud van deze hoofdstukken en bijlagen.

1.2 Bericht van en goedkeuring door de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft kennis genomen van de jaarrekeningen 2021 en heeft deze in de vergadering van 24 maart 2022 goedgekeurd. Tevens heeft de raad hierbij het voorstel van de directie tot resultaatbestemming bij beide musea goedgekeurd.

1.3 Statutaire Doelstelling

De Stichting heeft ten doel: Het instandhouden, beheren en wetenschappelijk bewerken van de collectie van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM en MUSEUM DE GEVANGENPOORT, alsmede het beheer van de gebouwen waarin beide musea zijn gevestigd, ten einde nu en in de toekomst, met en door middel van die collectie, in die gebouwen de bezoeker te informeren, te onderwijzen en een visueel genot te schenken.

1.4 Bestuur en toezicht op de organisatie

De Stichting volgt de acht principes van de Governance Code Cultuur 2019. Deze principes zijn in bijgaand kader kort samengevat.

De acht principes van de Governance Code Cultuur 2019 (bron: www.governancecodecultuur.nl)	
Waarde scheppen voor en in de samenleving	
1.	De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren
2.	De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). De organisatie volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe óf leg uit').
Integer en rolbewust handelen	
3.	Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.
4.	Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.
Zorgvuldig besturen	
5.	Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.
6.	Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.
Goed toezicht uitoefenen	
7.	De Raad van Toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.
8.	De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Raad van Toezichtmodel

De Stichting wordt bestuurd volgens het Raad van Toezichtmodel met een directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht heeft als taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de Stichting, en als klankbord, adviseur en ambassadeur op te treden van beide musea. Bij de samenstelling van de Raad van Toezicht is rekening gehouden met de benodigde verscheidenheid in expertises. Werving voor vacatures in de Raad geschiedt openbaar met inachtneming van de Code Diversiteit & Inclusie.

Er is een eenkoppige directie en een Kader Bestuur en Toezicht dat in maart 2022 door de Raad van Toezicht is geactualiseerd.

De directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht dragen er zorg voor dat recht wordt gedaan aan de afzonderlijke positie van beide musea. Behalve een eigen jaarverslag met financiële verantwoording hebben beide musea ook een eigen beleidsplan en collectieplan. De samenstelling van het bestuur van de Stichting, gegevens over de inschrijving bij de Kamer van Koophandel en de jaarstukken van de afgelopen jaren worden openbaar gemaakt via de websites van beide musea.

Directie

De coronapandemie heeft ook in dit jaar veel van onze aandacht gevraagd. Hierover is regelmatig overleg en afstemming geweest met onze subsidiegevers, met de Raad van Toezicht en met overige stakeholders.

Parallel hieraan hebben we bij het HAAGS HISTORISCH MUSEUM ook dit jaar weer vol ingezet op de vernieuwing van het museum zoals vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2021-2024. Zo opende demissionair premier Mark Rutte en burgemeester Jan van Zanen de vaste tentoonstelling *Macht – 800 jaar Binnenhof*. Daarnaast zijn we samen met de gemeente en architectenbureau DP⁶ in september voortvarend gestart met het ontwerpproces voor een vernieuwd en gerenoveerd museumgebouw.

Voor RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT was het belangrijkste thema afgelopen jaar het opleveren van de vaste opstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen*, waar sinds 2019 aan was gewerkt. Samen met leerlingen van het Edith Stein College (die meehielpen bij de ontwikkeling) opende demissionair Minister van OCW Ingrid van Engelshoven deze tentoonstelling.

Zie de twee bestuursverslagen voor meer inhoudelijke informatie over de ontwikkelingen in beide musea.

Een bijzonder positief initiatief is dat we dit jaar, samen met zeven andere culturele instellingen en in nauw overleg met en steun van de gemeente Den Haag, de *Stichting Museumkwartier Den Haag* hebben opgericht. Deze stichting heeft als doel de identiteit en de aantrekkelijkheid van het Museumkwartier te versterken als culturele hotspot. Medio 2021 hebben de instellingen een Meerjarenprogramma 2021-2024 geschreven met daarin een reeks van activiteiten gericht op gezamenlijke marketing en programmering. Reeds in het najaar is een eerste stap gezet in uitvoering van deze activiteiten.

De directie streeft goed werkgeverschap na en vult dat onder andere in met:

- het toepassen van de arbeidsvoorwaarden op basis van de Museum CAO,
- het toepassen van de Fair Pay Code bij medewerkers die niet in vaste dienst zijn,
- het toepassen van de Code Diversiteit & Inclusie bij het vervullen van vacatures,
- het hebben van een interne en een externe vertrouwenspersoon,
- periodiek overleg met de personeelsvertegenwoordiging (PVT).

Raad van Toezicht

In het verslagjaar hebben zich twee mutaties voorgedaan. Na acht jaar trad RvT-lid Y. Buruma terug uit de raad. Hij werd opgevolgd door de heer J. Sluysmans, die ook een juridische

achtergrond heeft. Tevens werd een nog openstaande vacature ingevuld met mevrouw C. Ori, werkzaam als docent en onderzoeker aan De Haagse Hogeschool. Op 31 december 2021 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

Naam	Functie	Sinds	Termijn	Einde 1 ^{ste} termijn	Einde 2 ^{de} termijn	Einde 3 ^{de} termijn
dr. E.M. Jacobs	Vz	23-03-'17	2 ^e	--	23-03-'23	23-03-'26
drs. J.I.G.J. Jeurissen	Lid	23-03-'17	2 ^e	--	23-03-'23	23-03-'26
C.S. Ori MSc	Lid	01-05-'21	1 ^e	01-05-'25	01-05-'29	nvt. ^x
prof. mr. J.A.M.A. Sluysmans	Lid	01-05-'21	1 ^e	01-05-'25	01-05-'29	nvt. ^x
dr. M.J.S. Spierts	Lid	23-03-'17	2 ^e	--	23-03-'23	23-03-'26
drs. F.C. van Steekelenburg - van der Stelt	Lid	15-05-'19	1 ^e	15-05-'23	15-05-'27	nvt. ^x
drs. H.E. Veldhuizen-van den Berg	Lid	15-05-'19	1 ^e	15-05-'23	15-05-'27	nvt. ^x

^xPer 1-1-2019 staat Governance Code Cultuur nog slechts 2 termijnen toe van elk maximaal 4 jaar (was 3x3 jaar).

Het rooster van aftreden staat op de websites vermeld. Alle leden van de Raad verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

In 2021 kwam de Raad zes keer in reguliere vergadering bijeen. In lijn met de Governance Code Cultuur overlegde de Raad met de directeur-bestuurder over de vernieuwings- en (meerjarige) beleidsplannen, financiën (begrotingen en financiële voortgangsrapportages, jaarstukken, accountantevaluatie), bedrijfsmatige risico's -incl. de gevolgen van de coronacrisis- en het functioneren van de organisatie onderwerp. Sinds medio 2021 neemt ook de plaatsvervangend directeur (tevens hoofd publiekszaken) deel aan de vergaderingen. Bij begrotingszaken nam het hoofd Financiën deel aan het overleg. De accountant van het kantoor Conclude was aanwezig bij het vaststellen van de jaarrekening 2020.

Drie aparte vergaderingen waren gewijd aan de renovatieplannen van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM. In deze bijeenkomsten presenteerde het architectenbureau DP⁶ zijn schetsontwerp en later zijn voorlopig ontwerp en was de Raad in de gelegenheid vragen te stellen, feedback te geven en zijn akkoord te geven op deze ontwerpen. De RvT-leden Sluysmans en Spierts volgen dit proces als vooruitgeschoven post van de Raad middels de opgerichte Renovatie-commissie. Daarnaast vergaderde de Raad van Toezicht één keer in besloten kring om zijn eigen functioneren te evalueren.

RvT-leden Jeurissen en Veldhuizen-van den Berg adviseren als Audit-commissie de RvT over alle financiële onderwerpen. Dit doen zij op basis van formele besprekingen van relevante stukken met de directie en het hoofd Financiën.

De leden van de Raad van Toezicht en de directie vervulden in 2021 de volgende (neven)functies:

Naam	(Neven)functies
dr. E. M. Jacobs	Zelfstandig ondernemer, actief als consultant, bestuurder en onderzoeker in de cultureel erfgoed sector onder meer in opdracht van Erasmus Universiteit en Maritiem Museum Rotterdam. Commissaris Vaderlandsch Fonds ter Aanmoediging van 's-Lands Zeedienst, voorzitter Vrienden Universiteitsbibliotheken Leiden, lid Registratiecommissie Museumregister Nederland.
drs. J.I.G.J. Jeurissen	Kwartiermaker Caribisch Orgaan voor Hervorming en Ontwikkeling i.o., bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

C.S. Ori MSc	Hogeschooldocent en onderzoeker aan De Haagse Hogeschool, secretaris CNV Onderwijs Stuurgroep Jong, bestuurslid Stichting Leergeld Den Haag en bestuurslid Stichting Click Jongeren.
prof. mr. J.A.M.A. Sluysmans	Advocaat bij Van der Feltz advocaten ten Den Haag, bijzonder hoogleraar onteigeningsrecht Radboud Universiteit te Nijmegen, lid bestuur Stichting Firma Mes te Den Haag, lid wetenschappelijke raad EEI, lid RvT Koninklijke Wandelbond Nederland, lid Steering Committee International Expert Group on Expropriation, voorzitter Vereniging voor Bouwrecht, lid bondsraad ANWB/lid bestuur STAK ANWB, lid redactieraad Tijdschrift voor Bouwrecht, voorzitter Vereniging voor Onteigeningsrecht, lid Raad van Advies van de Vereniging Jonge Onroerend goed Juristen (VJOJ)
dr. M.J.S. Spierts	Zelfstandig onderzoeker en publicist op het gebied van sociaal werk, educatie en cultuur, lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van de Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW).
drs. F.C. van Steekelenburg - van der Stelt	Vestigingsdirecteur Mariniersmuseum te Rotterdam, lid van RvT van de Stichting Help Ze Thuiskomen/Stop PTSS.
drs. H.E. Veldhuizen-van den Berg	Directeur hulpverlening Rode Kruis.
drs. T.P. Vrij	Eigenaar (DGA) van Vrij & Visie bv, secretaris van Stichting Steunfonds HAAGS HISTORISCH MUSEUM, penningmeester van Stichting Sebastiaan Genootschap, penningmeester van Stichting Museumkwartier Den Haag, bestuurslid van de Stichting Binnenstad Den Haag, voorzitter van de Stichting Blommeland (uitgever van lokale historische boeken).

Situaties van ongewenste belangenverstrengeling tussen Raad van Toezicht en directie enerzijds en Stichting anderzijds hebben zich in dit verslagjaar niet voorgedaan.

Met de Gemeente Den Haag en het Ministerie van OCW heeft de directie, via de vertegenwoordigers van beide subsidiënten, regelmatig formeel en informeel overleg over het reilen en zeilen van beide musea.

1.5 Financieel beleid en risico-beheersing

In haar financiële beleid stuurt de directie wekelijks op een strikte beheersing van de kosten. Maandelijks wordt op basis van de 'actuals' een financiële forecast gemaakt en daar waar nodig bijgestuurd.

Ten behoeve van een integrale risicobeheersing heeft de directie in het najaar van 2021 de bedrijfsbrede risicoanalyse van een update voorzien. In deze analyse worden alle processen op de gebieden governance, financiën, ICT-, P&O-, Collectiebeheer en Facilities getoetst op mogelijke strategische, tactische en operationele kwetsbaarheden. Aandachtspunten waarvan de risico's als 'hoog' of 'middel' werden gekwalificeerd, zijn van mitigerende acties voorzien. Deze zijn in november 2021 met de Raad van Toezicht besproken.

1.6 Financiële uitkomst 2021

De exploitatie voor de twee musea samen geeft het volgende beeld over 2021:

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Directe en indirecte opbrengsten	323.519	455.900	417.775
Bijdragen uit private middelen	822.251	65.050	68.639
Structurele subsidie Ministerie van OCW voor GP	524.947	514.286	514.286
Structurele subsidie Gemeente Den Haag voor HHM	1.946.878	1.863.641	1.842.833
Incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen	530.912	6.750	204.741
Baten	4.148.508	2.905.627	3.048.274
Lasten	3.670.052	3.115.381	2.816.607
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	478.455	-209.754	231.667
Rentebaten en -lasten	1.811	-	2
Mutatie aankoopfonds HHM/GP	35.000	50.000	-4.868
Exploitatieresultaat	441.645	-259.754	226.801
Het exploitatieresultaat bestaat uit:			
- Haags Historisch Museum	251.224	-50.000	176.418
- Museum de Gevangendoor	190.421	-109.754	50.383
Exploitatieresultaat	441.645	-159.754	226.801
Voorstel resultaatbestemming			
HHM resultaat	251.224	-50.000	176.418
- Mutatie bestemmingsreserve wegwerken achterstanden	65.539	-	-
- Mutatie bestemmingsreserve museale vernieuwing	175.000	-	53.750
Ten laste / gunste van de algemene reserve	10.685	-50.000	122.668
GP resultaat	190.421	-109.754	50.383
- Onttrekking aan bestemmingsfonds OCW 2011-2024	-	-	-
Ten laste / gunste van de algemene reserve	190.421	-109.754	50.383

In de afzonderlijke hoofdstukken en bijlagen zijn de baten en lasten evenals de balansposten nader gespecificeerd.

1.7 Korte toelichting op het exploitatieresultaat en voorstel tot resultaatbestemming

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM sluit het jaar 2021 af met een positief resultaat van € 251.224, ondanks de inkomstenderving als gevolg van de coronacrisis. Dit hebben we weten te bereiken door gerichte bezuinigen, een zeer geslaagde fondswerving bij de tentoonstelling *Macht, 800 jaar Binnenhof*, aanvullende subsidieregelingen en een kwijtschelding van zes maanden huur door de Gemeente Den Haag.

Omdat wij verwachten dat de inhoudelijke vernieuwing en de renovatie van het museumgebouw de komende jaren ook van onszelf extra inzet van geld en middelen zal

gaan vragen, stellen wij voor om dit positieve resultaat € 175.000 aan de bestemmingsreserve museale vernieuwing toe te voegen. Hierdoor hebben wij de komende jaren ten behoeve van het vernieuwingsproces een spaarpot van € 250.000 beschikbaar. Vanuit de subsidie *Wegwerken achterstanden Collectiebeheer* is er nog € 65.539 beschikbaar. Dit dient opgenomen te worden in de bijbehorende bestemmingsreserve. De rest van het positieve resultaat (€ 10.685) willen we toevoegen aan de algemene reserve.

Ook MUSEUM DE GEVANGENPOORT heeft het jaar met een positief resultaat afgesloten (€ 190.421). Naast bezuinigingen heeft de Gevangenpoort de inkomstenderving voor een belangrijk deel kunnen opvangen door corona-steun van de rijksoverheid (totaal € 196.771). Het voorstel voor resultaatbestemming is om dit resultaat in zijn geheel toe te voegen aan de algemene reserve van de Gevangenpoort.

Den Haag, 24 maart 2022

T. P. Vrij
Directeur-bestuurder
STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM

2 Jaarrekening STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM

2.1 Balans per 31 december 2021

(na verwerking van de resultaatbestemming)

	2021	2020
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiele vaste activa	619.661	194.198
Vlottende activa		
Onderhanden projecten	29.124	23.165
Vorraden	1.653	3.674
Vorderingen	286.899	535.574
Liquide middelen	1.268.599	1.581.306
Totaal vlottende activa	1.586.275	2.143.719
Totaal activa	2.205.936	2.337.917
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve Haags Historisch Museum	428.834	418.149
Algemene reserve Museum de Gevangenpoort	367.227	176.806
Bestemmingsreserves Haags Historisch Museum	346.839	106.300
Totaal Eigen Vermogen	1.142.900	701.254
Aankoopfonds	150.832	140.533
Vorzieningen		
Voorziening groot onderhoud GP	152.594	300.492
Voorziening MOIP HHM	163.865	163.297
Overige voorzieningen	75.644	175.091
Totaal voorzieningen	392.104	638.879
Langlopende schulden		
Kortlopende schulden	520.101	857.250
Totaal passiva	2.205.936	2.337.917

2.2 Exploitatierkening over 2021

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Baten			
Eigen inkomsten			
Kaartverkoop	226.962	335.000	277.902
Overige publieksinkomsten	20.332	47.000	47.575
Publieksinkomsten	247.294	382.000	325.478
Sponsorinkomsten	-	-	-
Overige directe inkomsten	17.319	6.900	8.471
Totaal overige directe inkomsten	17.319	6.900	8.471
Totaal directe inkomsten	264.613	388.900	333.949
Indirecte inkomsten	58.906	67.000	83.826
Private middelen - particulieren	5.000	75	-
Private middelen - bedrijven	45.251	3.500	-
Private middelen - private fondsen	772.000	61.475	68.639
Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
Bijdrage uit private middelen	822.251	65.050	68.639
Totale eigen inkomsten	1.145.770	520.950	486.414
Subsidie OCW GP	524.947	514.286	514.286
Subsidie gemeente Den Haag HHM	1.946.878	1.863.641	1.842.833
Totaal incidentele publieke subsidie	530.912	6.750	204.741
Totaal subsidies	3.002.737	2.384.677	2.561.860
Totale baten	4.148.508	2.905.627	3.048.274
Lasten			
Personeelslasten	1.636.278	1.914.517	1.712.117
Huisvestingslasten	393.015	487.186	482.831
Afschrijvingen	58.693	53.700	47.002
Aankopen	-	55.000	42.703
Overige lasten	1.582.066	604.978	531.954
Totale lasten	3.670.052	3.115.381	2.816.607
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	478.455	-209.754	231.667
Saldo rentebaten/-lasten	1.811	-	2
mutaties aankoopfonds / collectiefonds	35.000	50.000	-4.868
Exploitatieresultaat (6+7+8)	441.645	-159.754	226.801
	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Voorstel Resultaatbestemming			
Exploitatieresultaat	441.645	-159.754	226.801
Mutatie bestemmingsreserves HHM	240.539	-	53.750
Mutatie bestemmingsreserves GP	-	-	-
Saldo mutatie algemene reserve	201.105	-159.754	173.051

2.3 Algemene toelichting

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt in euro's volgens de richtlijnen van de subsidiegevers van de musea: de gemeente Den Haag en het Ministerie van OCW. Voorts is zoveel als mogelijk verantwoord in overeenstemming met de bepalingen van titel 9 Boek 2 BW, hoewel de STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM niet is onderworpen aan deze bepalingen. Dit laatste betekent onder andere het zo veel mogelijk volgen van de Richtlijn 640 'Organisaties zonder winststreven'.

De jaarrekening is samengesteld uit de verantwoordingen van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM en van MUSEUM DE GEVANGENPOORT, die beide tot de STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM behoren. De wettelijk vereiste toelichtingen van de balans en resultatenrekening zijn opgenomen in respectievelijk bijlage 1 en bijlage 2 van deze jaarrekening en zijn daarmee een integraal onderdeel van deze vereiste toelichting.

In de jaarrekening is als grondslag voor waardering en resultaatbepaling de historische uitgaafprijs gehanteerd. Activa en passiva zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Collecties

Ten aanzien van de museale collecties geldt het volgende: het eigendom van de collecties berust bij de gemeente Den Haag (voor het HAAGS HISTORISCH MUSEUM) en bij het Rijk (voor MUSEUM DE GEVANGENPOORT). De stichting beheert de collecties in overeenstemming met daartoe afgesloten overeenkomsten. De collecties zijn niet opgenomen op de balans.

De beheerovereenkomst met de Gemeente Den Haag inzake de collectie van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM is afgesloten op 1 april 1997 voor een duur van tenminste 30 jaar. Het ministerie van OCW heeft in maart 2016 de stichting voor onbepaalde tijd belast met de zorg voor het beheer van de museale cultuurgoederen van de Staat, die RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT nu beheert (brief met kenmerk 909733). In het kader van de stelselherziening heeft het Rijk de toen geldende beheerovereenkomst per 1-1-2017 beëindigd. Met ingang van 2017 heeft de minister in het kader van de Erfgoedwet een subsidie toegekend voor de beheeractiviteiten, waaronder een vergoeding voor beheer van de collectie. Deze subsidie dient jaarlijks te worden aangevraagd en verantwoord.

Verplichtingen verbonden aan de exploitatiesubsidies

De gemeente Den Haag en het Ministerie van OCW hebben hun subsidies verleend onder vaststelling van prestatieafspraken over o.a. bezoekersaantallen. Zie voor een overzicht van deze prestatieafspraken de bestuursverslagen van beide musea.

Om te voldoen aan de eis van de subsidiegevers voor zowel een functionele als een categoriale indeling van de exploitatierekening, zijn in de bijlagen afzonderlijke exploitatierekeningen van beide musea opgenomen. In de jaarrekening wordt voor de stichting als geheel de exploitatierekening gepresenteerd volgens het categoriale model van het Ministerie van OCW.

Begroting

Voor het HAAGS HISTORISCH MUSEUM is uitgegaan van de jaarbegroting 2021, goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 23 september 2021. Voor RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT is uitgegaan van de jaarbegroting 2021, goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 18 november 2021.

2.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen volgens vaste percentages van de aanschafwaarden. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur. Er wordt afgeschreven in het jaar volgend op het jaar van ingebruikneming. De jaarlijkse afschrijvingen zijn voor:

- vaste inrichting (beide musea)	10%
- installaties (beide musea)	10%-20%
- automatiseringsapparatuur (beide musea)	20%-33,3%
- overige inventarissen en depotinrichting (beide musea)	5%-20%

Aanschaffingen voor de museale collectie worden niet geactiveerd (zie hierboven).

Stelselwijziging uitgaven en bijdragen tentoonstellingen:

Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Dit betekent dat de baten en lasten vanuit het onderhanden werk aan de exploitatierekening worden toegerekend voor het bedrag van de fondswerving. Het resterend investeringsbedrag wordt onder de materiele vaste activa geactiveerd en afgeschreven over de resterende looptijd van de tentoonstelling. Dit wordt alleen zo verwerkt voor tentoonstellingen die over de jaargrens heenlopen.

Onderhanden projecten

Onder de vlottende activa zijn de tijdelijke tentoonstellingen opgenomen waarvan de uitgaven per balansdatum voorlopen op de bijdragen als onderhanden projecten. Deze zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van verkregen bijdragen. Onder de kortlopende schulden zijn de projecten opgenomen waarvan de bijdragen per balansdatum voorlopen op de uitgaven. Indien er geen toekomstige baten zijn te relateren aan projecten worden de lasten direct toegerekend op het moment van ontstaan (voorzichtigheidsbeginsel). Lasten die ontstaan na afsluiting van een project worden toegevoegd aan de lasten in het resultaat.

Voorraden

De winkelveorraad is gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs of, indien lager, de verkoopprijs. Op de voorraad is een voorziening voor incurante artikelen in mindering gebracht. Een artikel is incurant wanneer de omloopsnelheid beneden de 20% komt, of wanneer er sprake is van een publicatie bij een tentoonstelling die inmiddels is afgelopen.

Voorzieningen

Voor de grondslagen die hiervoor zijn gehanteerd wordt verwezen naar de specifieke toelichting op de betreffende voorzieningen.

Schulden

De schulden worden opgenomen voor de nominale waarde. Voor de berekeningsmethode van de verplichting voor niet opgenomen vakantiedagen wordt verwezen naar de toelichting.

Subsidies

In de jaarrekening zijn project- en exploitatiesubsidies als baten verwerkt, welke pas na afloop van respectievelijk het project of het boekjaar definitief worden vastgesteld.

Voor het doteren aan de algemene of bestemmingsreserve moet voor beide musea schriftelijk toestemming worden gevraagd aan de subsidiegevers.

Voor RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT is van belang dat de Erfgoedwet in 2019 is gewijzigd. Voor 2021 betekent dit dat de subsidiestromen tussen de drie subsidies die de GP krijgt voor huisvesting, collectiebeheer en publieksactiviteiten zijn ontschot. Het museum kan deze

middelen naar eigen inzicht inzetten – dus ook voor een evt. het exploitatietekort, zolang het maar aan de wettelijke taak en subsidieverplichtingen voldoet.

Bijdragen in natura

De stichting maakt gebruik van bijdragen in natura, vooral in de vorm van vrijwilligerswerk, *free publicity* en resultaten van wetenschappelijk onderzoek die voortvloeien uit samenwerking met derden. In de jaarrekening zijn deze bijdragen niet gekapitaliseerd.

2.5 Wet normering topinkomens

Algemeen

De STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM volgt sinds 1 januari 2021 de Museum CAO. De stichting keert geen bezoldigingen uit die hoger zijn dan de geldende WNT-norm. De leidinggevende topfunctionarissen in de organisatie zijn de bestuurders (de directeur-bestuurder) en de toezichthoudende topfunctionarissen (de leden van de Raad van Toezicht, welke geen bezoldiging ontvangen).

WNT-verantwoording 2021 STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM

Het voor de stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000, het algemeen bezoldigingsmaximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Van de diverse tabellen zijn in 2021 alleen tabel 1a en 1d van toepassing:

	2021	2020
	€	€
Functiegegevens	Dhr. T. Vrij	Dhr. T. Vrij
	algemeen directeur	algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	142.072	137.994
Beloning betaalbaar op termijn	-	-
Bezoldiging	142.072	137.994
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	180.900

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

RvT-leden in 2021	
Naam	Functie
dr. E.M. Jacobs	Vz
prof. mr. Y. Buruma	Lid
drs. J.I.G.J. Jeurissen	Lid
C.S. Ori MSc	Lid
prof. mr. J.A.M.A. Sluysmans	Lid
dr. M.J.S. Spierts	Lid
drs. F.C. van Steekelenburg - van der Stelt	Lid
drs. H.E. Veldhuizen-van den Berg	Lid

Tabel 1d Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

3 Bestuursverslag - HAAGS HISTORISCH MUSEUM 2021

3.1 Organisatie en personeel

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM vormt samen met RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT de STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM. Het aantal fte's en medewerkers bij STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM en het aantal daarvan bij het HAAGS HISTORISCH MUSEUM is als volgt:

Soorten contract 2021	Personeel Stichting HHM		Personeel HHM	
	fte	mdw	fte	mdw
# uren volledige werkweek	36		36	
Totaal				
- waarvan vast contract (*)	16,1	22,0	12,4	20,0
- waarvan inhuur (*)	7,8	20,0	4,3	14,0
# stagiaires	9,2	11,0	4,6	11,0
# vrijwilligers	3,0	31,0	1,0	4,0

(Peildatum is 31-12-2021; bij de SHHM-totalen is er overlap met mdw's die voor beide musea werken)

Bij inhuur van zzp-ers hanteert het museum, in verband met de wet DBA, overeenkomsten die gebaseerd zijn op modellen die zijn goedgekeurd door de Belastingdienst.

3.2 Positionering

In het Beleidsplan 2021-24 heeft het HAAGS HISTORISCH MUSEUM zijn missie als volgt verwoord:
De geschiedenis van Den Haag is groter dan alleen Den Haag. Het is van lokale, van nationale en zelfs van internationale betekenis. Vanuit onze historische locatie aan de Hofvijver vertellen we deze unieke geschiedenis aan zowel inwoners van de stad als aan toeristen. We doen dat met trots, door het heden en verleden met elkaar te verbinden, met kleurrijke verhalen van Hagenaars en met tot de verbeelding sprekende objecten uit onze collectie. Bij voorkeur in co-creatie met stadsbewoners.

3.3 Aantal bezoekers en hoofdactiviteiten

In 2021 trok het HAAGS HISTORISCH MUSEUM 14.731 bezoekers in de 6,5 maanden dat het museum open was voor het publiek. Dit is gemiddeld 2.266 bezoekers per maand, waar in 2020 gemiddeld 1.980 bezoekers per maand het museum bezochten. Deze (lichte) stijging is een gevolg van de vele publiciteit rondom de opening van de nieuwe vaste presentatie *Macht – 800 jaar Binnenhof*.

Het museum organiseerde drie tijdelijke tentoonstellingen in eigen huis:

- *Corona-collectie Den Haag*. Deze tentoonstelling kwam voort uit het corona-verzamelpject dat het museum in 2020 organiseerde.
- *Schatten uit het depot*. Deze tentoonstelling bestond volledig uit objecten uit de eigen collectie waarvan vele nog niet eerder of slechts zelden voor het publiek te zien waren.
- *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*. De eerste tentoonstelling ooit waarin het fotografisch oeuvre van Alexine Tinne vanuit diverse collecties in Nederland bij elkaar wordt gebracht.

Daarnaast organiseerde het museum één tijdelijke tentoonstelling op locatie met een fototentoonstelling in een etalage in de Jan Hendrikstraat over Haagse jongeren die in 2020 gedurende één dag het HAAGS HISTORISCH MUSEUM overnamen.

Eind september opende demissionair premier Mark Rutte de nieuwe vaste opstelling *Macht - 800 jaar Binnenhof*, een overzicht vanuit een breed perspectief over de ontwikkeling van het Binnenhof van grafelijk kasteel tot centrum van de Nederlandse democratie.

Het museum was van 1 januari tot 5 juni en vanaf 19 december (in totaal ruim 5,5 maanden)

verplicht gesloten door corona lockdowns die de overheid opgelegde. Het museum wist flexibel in te spelen op deze situatie, onder andere door de programmering en looptijden van tijdelijke tentoonstellingen aan te passen. Het bezoekersaantal ligt door de verplichte sluiting onder de prestatienorm die door de Gemeente Den Haag is vastgesteld; het aantal georganiseerde tijdelijke tentoonstellingen voldoet wel aan de norm. Vanwege de corona-overmacht continueert de gemeente Den Haag het in 2020, ingezette beleid om gerealiseerde prestaties en activiteiten 'met coulance' te beoordelen.¹

3.4 Collectie

Collectieplan en verwervingen

Het collectieplan werd in 2019 volledig geactualiseerd zodat het verzamelbeleid zich primair richt op de vier inhoudelijke thema's uit ons nieuwe museale profiel: 800 jaar Binnenhof, Stad van zand en veen, Stad van vrede en recht en Hofstad. Het museum zal experimenteren met nieuwe manieren van verzamelen in samenwerking met de stad. Het wil een actief verzamelbeleid voeren op de onderwerpen migratie en diversiteit.

Voor dit eigentijds verzamelen stelde het museum in 2021 een plan op en het Mondriaan Fonds heeft op basis hiervan een bijdrage toegezegd waarmee het museum tijdelijk, voor een jaar, een extra medewerker aan kan trekken. Het project start in maart 2022.

Tot de belangrijkste verwervingen in 2021 voor de collectie behoorden:

- serie foto's van mannen met het typisch Haagse matje als haardracht, gemaakt voor de *Matlas*, een project van fotografen Daniel Heikens en Rein Langeveld en vormgever Joost Nijhuis;
- schilderij *Huizen in de Schilderswijk, Den Haag* van Herman Berserik (1962);
- meubilair van de beroemde Haagse theesalon Maison Krul, overgedragen door het Drents Museum;
- Indische reiswieg uit 1937, afkomstig van een Nederlandse familie uit Soerabaja, Nederlands-Indië, die zich in 1937 in Den Haag vestigde;
- vaccinatieampul "Pfizer-BioNTech COVID-19 vaccine" waarmee begin januari 2021 de eerste vaccinatie in Den Haag tegen het Coronavirus is uitgevoerd;
- gedeelte van het interieur en de inventaris van de bekende Haagse modezaak Meddens.

Subsidie impuls collectiebeheer

In juni diende het museum een projectplan voor het wegwerken van achterstanden in collectiebeheer in bij de gemeente Den Haag met het verzoek hiervoor een bijdrage beschikbaar te stellen. De gemeente reageerde hier positief op met een subsidieverlening *Impuls collectiebeheer* (brief van 14-7-'21 met kenmerk ABBA/VL/38791). De uitvoering van het project startte in juli. De eerste prioriteit was het wegwerken van achterstanden in de basisregistratie van een aantal deelcollecties. In de periode juli t/m december zijn in totaal 1.828 objecten geregistreerd volgens de geldende protocollen. In 2022 loopt dit project door met als doel nog 3.248 objecten te registreren.

Registratie, conservering, onderzoek en publicaties

Het aantal objecten dat is geregistreerd in ADLIB bedraagt thans 7.901. Hiervan is ca. 45% voorzien van een afbeelding. Als gevolg van de overgang naar een nieuwe website zijn er tijdelijk slechts 16 collectieonderdelen op de site te zien; in 2022 zal de ontsluiting van de collectie online verder worden opgepakt. Het aantal voor het publiek zichtbare objecten in het museumgebouw in de vaste opstellingen is ongeveer 450.

¹ Zie de uitspraken hierover van wethouder Robert van Asten in Cultuur Actueel, nr. 70 van 17 december 2020.

De volgende objecten uit de collectie zijn in 2021 gerestaureerd:

- 36 Gravenportretten (ca. 1600) in samenwerking met de Eerste Kamer, in verband met langdurig bruikleen ervan aan deze Kamer;
- 10 interieurfoto's gemaakt door Alexine Tinne, ten behoeve van de tijdelijke tentoonstelling *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*;
- het schaalmodel van het vuurwerkpaviljoen ter ere van de Vrede van Aken (1749) t.b.v. de tentoonstelling *Macht – 800 jaar Binnenhof*;
- twee schilderijen –Paul Citroen, *Portret van George Lampe* (1960) en Hessel de Boer, *Portret van Louis Meys* (1963)– zijn geconserveerd voor een tijdelijke tentoonstelling in Pulchri Studio.

Samen met de Universiteit van Leiden is een onderzoek uitgevoerd naar foto's van Alexine Tinne. De resultaten van dit onderzoek zijn gebruikt voor de tentoonstelling *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* en verschenen in een gelijknamige publicatie.

Medewerkers van het museum verzorgden de volgende publicaties:

- Lit, R. van, 'HAAGS HISTORISCH MUSEUM en RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT in 2020' in: *Jaarboek Die Haghe* (2021).
- Lit, R. van, 'There's no place like home, De Haagse entourage van Afrikareizigster Alexandrine Tinne' in: *Jaarboek Die Haghe* (2021).
- Lit, R. van, 'Alexine Tinne, een Haagse dame' in: Maartje van den Heuvel, *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*, Zwolle 2021.
- Tilborg, L. van, 'Zand en veen. And never the twain shall meet?' in: *Haagse Historie* (najaar 2021).
- Tilborg, L. van, 'Langs de Haagse Trekvlies' in: Marloes Wellenberg en Ad van der Zee (red.), *Atlas van de trekvaarten in Zuid-Holland*, Bussum 2021.
- Tilborg, L. van, 'Een kalkbak in het Anna Paulownapark. Op zoek naar de *Huizen in aanbouw* van Jan Weissenbruch' in: *Jaarboek Die Haghe* (2021).
- Tilborg, L. van, 'De Wonderkamer', *Haagse Historie* (2021), vaste rubriek, vier keer per jaar.

Opvolging aanbevelingen inspectie

In november vond in opdracht van de gemeente de vierjaarlijkse inspectie van ons Collectiebeheer plaats door het Erfgoedhuis Zuid-Holland. Waardevolle aanbevelingen betroffen onder andere het opstellen van een informatie- en digitaliserings-plan, het wegwerken van registratieachterstanden en het toevoegen van de eigendom-status aan objecten in Adlib, de migratie van Adlib 2.0.1 naar Axiell Collections, het verbeteren van de procedure voor inkomende en uitgaande bruiklenen. Een aantal van deze punten wordt al opgepakt in het kader van het project wegwerken achterstanden collectiebeheer. Begin 2022 wordt een plan en planning gemaakt voor het opvolgen van de overige aanbevelingen.

Presentatie collectie

Veel topstukken uit de eigen collectie worden gepresenteerd via de permanente tentoonstellingen in het museum, via posts op social media en straks weer via de website. Daarnaast werd in 2021 een groot aantal zeer uiteenlopende objecten uit de eigen collectie gepresenteerd in de tentoonstelling *Schatten uit het depot*. Daaronder recente aanwinsten zoals een tekening van Turkse gastarbeiders in een koffiehuis aan de Hoefkade (Peter Blokhuis, 1976), neonreclames uit 1950 afkomstig uit de enkele jaren terug gesloten broodjeszaak Dopmeijer, en een uniform van verzetsheld George Maduro. In de tentoonstelling *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* zijn naast 38 objecten uit de eigen collectie in totaal 131 bruiklenen te zien uit de collecties van het Nationaal Archief, Haags Gemeentearchief, Rijksmuseum Amsterdam, RKD, Rijksmuseum voor Oudheden Leiden en Universiteitsbibliotheek Leiden. Voor tijdelijke exposities en onderzoeksprojecten in binnen- en buitenland werden 9 objecten in bruikleen gegeven.

Met bovengenoemde activiteiten voldeed het museum aan de prestatienormen van de gemeente ten aanzien van beheer en ontsluiting van de collectie.

3.5 Educatie en participatie

Door de lockdown-maatregelen en de zomervakantie kon het museum alleen in de maanden juni, juli, oktober en november educatieve groepen ontvangen. In deze maanden gaf bovendien een groot aantal scholen prioriteit aan het inlopen van leerachterstanden boven museumbezoek. Niettemin bezochten in 2021 953 leerlingen uit het primair onderwijs het museum (waarvan 892 van Haagse scholen) en 139 leerlingen uit het voortgezet onderwijs (waarvan 15 van Haagse scholen). Uit het MBO en HO kwamen 454 studenten (alle van Haagse opleidingen).

Het museum neemt deel aan de bestaande stedelijke netwerken voor cultuureducatie: Cultuurschakel VONK, Ladekast COH en Cultuurmenu PO en VO.

Wij actualiseren en vernieuwen ons onderwijsaanbod regelmatig met als doel dit af te stemmen op de wensen van scholen en te laten passen binnen doorlopende leerlijnen. Zo is in 2021 een nieuwe interactieve museumles *Klas aan de Macht* ontwikkeld voor groep 5 t/m 8 van het PO; deze les sluit aan bij de nieuwe vaste opstelling *Macht – 800 jaar Binnenhof*.

De museumdocenten en een aantal medewerkers van de afdeling Publiekszaken van het museum hebben in 2021 een training gevolgd in de rondleidmethode *I Ask*, die de interactie tussen rondleider en bezoekers professionaliseert.

Hiermee voldeed het museum aan de prestatienorm van de gemeente t.a.v. de ontwikkeling en het aanbieden van activiteiten voor het cultuuronderwijs.

Naast aanbod voor scholen organiseerde het museum in de vrije tijd voor kinderen zomerworkshops in het kader van de Vakantiepas. Met de Stichting Museumkwartier zijn 'Kunstsnacks' ontwikkeld voor families: Op drie woensdagmiddagen stonden deelnemers oog in oog met Jan van Goyen en na een korte training door de schilder zelf maakten zij een Haags stadsgezicht. De jaarprogrammering in de Historische Informatie Punten in bibliotheken kon in 2021 niet worden uitgevoerd als gevolg van de coronacrisis.

Voor de tentoonstelling *Schatten uit het depot* betrokken wij via social media het publiek actief bij het kiezen van objecten uit de collectie van het museum. Aan bekende en minder bekende Hagenaars vroegen we wat hun favoriete object was. Hun reacties verwerkten we in de tentoonstelling.

3.6 Diversiteit

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM voert al sinds jaren actief beleid op het gebied van diversiteit, erfgoed en migratie. In zijn beleidsplan 2021-24 bevestigde het museum opnieuw te werken vanuit de visie dat geschiedenis meerstemmig is. Het museum hanteert de Code Diversiteit en Inclusie en zet actief in op de 4 p's uit deze code: programmering, publiek, partners en personeel.

In 2021 voldeden alle door het museum geprogrammeerde tentoonstellingen aan de criteria meerstemmig, veelkleurig en inclusief. Ook voerde het museum een actief verzamelbeleid om de collectie te diversifiëren.

Het museum vervult de rol van voorzitter van het *Netwerk Erfgoed Haagse Migranten*. Dit netwerk kwam in 2021 drie keer bijeen en richtte zich vooral op deskundigheidsbevordering. Ook waren er veel contactmomenten tussen voorzitter en netwerkpartners. Het netwerk staat aan de basis van ons diversiteitsbeleid.

Het museum heeft oog voor de samenstelling van zijn personeelsbestand. Vacature-teksten werden gescreend op inclusief taalgebruik en op diverse plekken uitgezet. Vooral op het terrein

van facilitaire zaken lukte het ons om de samenstelling van de medewerkers inclusiever te maken.

Als gevolg van de coronapandemie konden geplande activiteiten en evenementen niet altijd doorgaan. Toch lukte het in 2021 de volgende bijzondere activiteiten te organiseren:

- in het kader van ons project *Een nieuw paneel voor de Gouden Koets* gaven wij de kunstenaars Quinsy Gario, Amber Toorop en Brian Elstak opdracht om ieder een nieuw zijpaneel voor de Gouden Koets te ontwerpen. De gemaakte werken zijn voor het publiek te zien in de tentoonstelling *Macht - 800 jaar Binnenhof* en vormen een reflectie op het oorspronkelijke paneel 'Hulde der Koloniën'. Inhoudelijke kwaliteit vooropgesteld, koos het museum specifiek Nederlandse kunstenaars met *roots* in de voormalige koloniën. Nevendoel van dit project was om kunst te laten vervaardigen voor opname in de collectie.
- in een etalage aan de Jan Hendrikstraat toonden wij het langslopende publiek de fototentoonstelling *Museum Take Over*. In 2021 kon de *Museum Take Over*, een project waarbij Haagse jongeren het museum een dag lang overnemen, door corona geen doorgang vinden. Door op locatie te exposeren wist het museum met dit project toch zichtbaar te zijn in het centrum van de stad.
- in het Koorenhuis organiseerde het museum, tussen lockdowns in, een vruchtbare klankbordbijeenkomst met netwerkpartners over het project *Koloniaal Den Haag* (werktitel) dat staat gepland voor 2023.
- kunstenaar Tirzo Martha bouwde in het museum de installatie *Tronie van Sideron* op ten behoeve van de tentoonstelling *Schatten uit het Depot*. Dit topstuk uit de collectie was slechts één keer eerder te zien voor publiek.
- er werd gestart met het bijwerken van de stadswandelkaart *Den Haag en Slavernij*.
- het museum ondernam een zelfevaluatie in het kader van de Code Diversiteit en Inclusie onder begeleiding van de Reinwardt Academie.

Het museum is deelnemer in het landelijke initiatief *Musea Bekennen Kleur*, lid van de werkgroep *Divers Den Haag* en neemt deel aan Haagse sessies over erfgoedonderwijs en thema's rondom burgerschap zoals slavernijverleden, kolonialisme, racisme en discriminatie. Ook werd het museum in 2021 betrokken bij de voorbereidingen voor een publicatie over het koloniale verleden van Den Haag (verwacht eind 2022).

Met al deze inspanningen voldeed het museum aan de prestatienormen van de gemeente ten aanzien van diversiteit en erfgoed van migranten.

3.7 Maatschappelijk draagvlak

Publieksbereik

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM voert een actief marketing- en communicatiebeleid om via verschillende kanalen een breed publiek te bereiken. Dit gebeurt met tentoonstellingen en activiteiten in het museum en op locatie in de stad, de museumwebsite, berichten en communicatie met volgers via social media, een nieuwsbrief, persberichten, *free publicity* en PR-materiaal en PR-acties. Ook het hierboven reeds beschreven beleid op het gebied van educatie, participatie en diversiteit draagt bij aan publieksverbreding.

In 2021 is de website en de huisstijl van het HHM geheel vernieuwd. Daardoor bleven de vindbaarheid en het websitebezoek in 2021 op peil (ondanks de verwachte daling gedurende de lockdown). In 2021 bezochten 83.850 nieuwe gebruikers de website. Dit was een stijging van circa 15% ten opzichte van 2020.

We veranderden ons social-media beleid ten einde ook inwoners van de regio die niet tot het reguliere museumpubliek behoren te bereiken. We kozen een laagdrempeliger *tone-of-voice* en introduceerden *banners*, *branded content* en *posts*. Daarnaast is het museum gaan samenwerken

met een commerciële partij die sterk op doelgroepen kan sturen door middel van *retargeting*- en *prospecting*-campagnes. Dit alles resulteerde in een sterke groei in het bereik van het museum, met name in Den Haag en de randstad, en het aanjagen van websitebezoek en kaartkoop.

Het museum is in 2021 volop in de media geweest, zowel in print als op het internet: 109 print-artikelen (kranten, tijdschriften) en 138 maal internetberichten (online kranten, etc), waarbij de meeste aandacht in het laatste half jaar lag (opening Macht en Tinne-tentoonstellingen). De totaal gegenereerde mediawaarde bedroeg circa € 473.000,-. Juist deze twee tentoonstellingen genereerden veel landelijke aandacht: NRC/NRCnext, Trouw en de lokale edities van AD en de Telegraaf plaatsten artikelen met koppen als "800 jaar Binnenhof: een toonbeeld van macht, op bescheiden Nederlandse schaal" (Volkskrant 4 okt) en "Fotopionier en ontdekkingsreiziger Alexine Tinne is een van de markantste vrouwen uit de Nederlandse geschiedenis" (Trouw, 13 dec.). Hiermee werden ook de kwalitatieve doelen van deze tentoonstellingen goed voor het voetlicht gebracht.

Samenwerking

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM is lid van de landelijke *Museumvereniging* en van de *Stichting Directieoverleg Haagse Musea*. Het museum werkt samen met diverse organisaties in de stad, onder andere in de *Stichting Museumkwartier Den Haag* en in het overleg met Haagse erfgoedpartners. Met de *Stichting Cultuurschakel* wordt samengewerkt ten behoeve van de leerlijn Erfgoed. Diverse MBO-opleidingen leveren stagiaires beveiliging die door het museum worden begeleid. Met de Universiteit Leiden hebben we in 2021 intensief samengewerkt voor de tentoonstelling *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*. Leerlingen van *het Edith Stein College* worden op een vaste basis betrokken bij de ontwikkeling van tentoonstellingen. Ook hebben wij zitting in de *Stichting Binnenstad*, die zich inzet voor een aantrekkelijke, schone, veilige en goed bereikbare binnenstad voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Hiermee voldoet het museum aan de prestatienormen van de gemeente ten aanzien van samenwerking.

Vrijwilligers en vrienden

Vrijwilligers zijn onmisbaar in de dagelijkse bedrijfsvoering van het museum; zij verzorgen o.a. rondleidingen en zijn gastheer/gastvrouw.

De *Geschiedkundige Vereniging Die Haghe* is de officiële vriendenvereniging van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM en MUSEUM DE GEVANGENPOORT.

Het *Sebastiaan Genootschap* is onze businessclub die ons ondersteunt door bij het publiek, in het bijzonder het bedrijfsleven, het bewustzijn voor en de betrokkenheid bij het Haagse erfgoed te versterken.

3.8 Cultureel ondernemerschap

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM voert een actief fondswervingsbeleid. Om de tentoonstelling *Macht-800 jaar Binnenhof* mogelijk te maken hebben wij, naast inzet van eigen middelen, een beroep gedaan op particuliere en publieke fondsen:

Fonds	Bedrag	Fonds	Bedrag
Vriendenloterij	€210.000	J.E. Jurriaanse Stichting	€20.000
Stichting Dioraphte	€85.000	Stichting Zabawas	€18.000
Mondriaan Fonds	€75.000	M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting	€10.000
Fonds 1818	€35.000	Gemeente Den Haag (regeling Investeren in Cultuur)	€10.000
Sebastiaan Genootschap	€32.000	Stichting F.S. Tijnstra	€3.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	€25.000	Geschiedkundige Vereniging Die	€1.500

	Haghe	
--	-------	--

We konden het project realiseren dankzij bijdragen van deze partijen van in totaal € 524.500.

Werving van fondsen en projectsubsidies leidde in 2021 bovendien tot bijdragen voor andere projecten:

- het Kickstartcultuurfonds (€ 43.475) voor *Schatten uit het depot*
- het Mondriaan Fonds (€ 45.000), het Prins Bernhard Cultuurfonds (€ 25.000), Fonds 21 (€ 25.000), de Gemeente Den Haag (regeling Investeren in Cultuur: € 10.000 en Hoger Onderwijs: € 5.000) en het Hendrik Muller Fonds (€ 5.000) voor *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*
- de Gemeente Den Haag (regeling Impuls Collectiebeheer: € 100.000) voor het project Wegwerken Achterstanden Collectiebeheer.
- de Gemeente Den Haag (regeling Cultureel Ondernemerschap: € 29.000) voor het project competentieontwikkeling merchandise/herinrichting museumwinkel

De Haagse Campus van de Universiteit Leiden gaf, als projectpartner, een bijdrage van € 20.000 voor de tentoonstelling en de publicatie *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*. Voor deze tentoonstelling ontving het museum ook een bijdrage van € 5.000 van een particulier schenker die anoniem wenst te blijven.

Ten einde de financiële risico's van projecten van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM af te dekken gaf de Stichting Steunfonds SHHM voor verschillende projecten een garantstelling.

Het totaalbedrag dat wij voor al onze projecten verwierven komt daarmee op €836.975.

Subsidie cultureel ondernemerschap

In maart diende het museum een subsidieaanvraag in bij de gemeente Den Haag voor de herontwikkeling van de museumwinkel. Aanleiding was de geringe commerciële meerwaarde (gemiddelde besteding per bezoeker is slechts €0,55) als gevolg van het niet aansluiten van de winkel bij de bezoekersverwachting en de museale ervaring. De gemeente reageerde positief met een subsidie *Cultureel ondernemerschap* (brief van 18-6-'21 met kenmerk ABBA/VL/36741). Dankzij deze bijdrage konden we de museumshop in de zomer geheel vernieuwen met een hedendaagse uitstraling, een sterke presentatie en een vernieuwd assortiment dat beter aansluit bij de tentoonstellingen en de collectie. Tevens hebben de winkelmedewerkers een workshop 'sales' gekregen. De doelstelling is te groeien naar een gemiddelde besteding per bezoeker van respectievelijk € 1,10 (2022) en €1,65 (2023).

3.9 Exploitatieresultaat, financiële positie en kengetallen

De coronapandemie gaf de directie ook in 2021 weer grote zorgen. Vanaf het begin van de eerste lockdown in januari 2021 hebben we maandelijks de inkomstenderving gevolgd, onze forecasts aangepast en in de bedrijfsvoering bijgestuurd. We hanteerden hierbij als richtlijnen:

- alle coronamaatregelen van de overheid zorgvuldig implementeren zodat we bezoekers en medewerkers een veilige omgeving bieden,
- de corona-steunmaatregelen van de rijks- en lokale overheid goed volgen en daar waar mogelijk aanvragen,
- bezuinigen op kosten, uitgezonderd op de strategische projecten die onze vernieuwing dragen zoals de ontwikkeling van de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof*, *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* en de voorbereidende en oriënterende uitgaven voor de verbouwing.

Opbrengsten

Met 37% van de begrote bezoekers is 75% van de directe opbrengst gerealiseerd, waardoor de inkomstenderving door een lagere kaartverkoop uiteindelijk beperkt is gebleven tot € 34.117. Dit wordt verklaard doordat we –uitgaande van de begroting– relatief minder terugval hebben gehad in betalend bezoek (volbetalend en museumkaarthouder) en meer terugval in educatief en gratis bezoek. De gemiddelde entreprijs per bezoeker bedroeg € 6,78.

In de begroting was een inkomstendaling a.g.v. corona voorzien van 50% in vergelijking met 2019 (het laatste 'normale' jaar). Dit is echter een te optimistische inschatting gebleken. In vergelijking met 2019 was de inkomstenderving zelfs 65%.

De indirecte opbrengsten bestaan grotendeels uit de meerjarige subsidie van de gemeente Den Haag, in 2021 een bedrag van € 1.946.878. Daarnaast hebben we voor enkele specifieke projecten niet-begrote gemeentelijke subsidies ontvangen, zoals een bijdrage in de kosten voor de overgang naar de museum-cao van € 16.007 en de al genoemde subsidies voor de vernieuwing van de museumwinkel (€ 29.000), voor het project Wegwerken van de achterstanden in het collectiebeheer (€ 100.000), voor de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof* (€ 10.000) en *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* (€ 15.000). Daarnaast zijn er de bijdragen van het Mondriaan Fonds voor de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof* (€ 75.000) en *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* (€ 45.000). Al deze incidentele bijdragen zijn opgenomen onder de incidentele subsidies en bijdragen uit publieke middelen. Bij de bijdragen uit private middelen is een grote stijging te zien als gevolg van een aanpassing in de boekingsgang. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 voor gekozen om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor 2021 betreft dit een post van de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof*, *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld*. De post bijdrage uit private middelen wordt hierdoor € 570.251.

Directe en indirecte opbrengsten komen dan, samen met de bijdragen uit private middelen bestemd voor tentoonstellingen, uit op € 2.931.613 aan totale baten, dit is € 854.272 meer dan de begroting van € 2.077.341.

Kosten

Aan de kostenkant hebben we o.a. bespaard op personeelskosten. Gedurende het jaar zijn enkele openstaande functies niet, later of op een andere manier ingevuld, daarnaast zijn tijdelijke krachten voor kassa, bewaking en rondleiding niet ingehuurd in de periodes dat we gesloten waren. Dit gaf een besparing van € 145.352.

Een meevaller waar we geweldig mee geholpen waren, was de mededeling van de gemeente in januari dat alle Haagse culturele instellingen zes maanden huur werden kwijtgescholden (voor ons een besparing van € 35.837). De totale lasten kwamen in totaal € 147.880 lager uit dan de begroting. Echter, door de aanpassing van de boekingsgang m.b.t. de fondswerving en tentoonstellingskosten zijn er tentoonstellingskosten geboekt voor hetzelfde bedrag als van de bijbehorende fondswerving (€ 670.000) waardoor de kosten voor 2021 € 516.620 hoger uitkomen dan de begroting: € 2.643.961 werkelijk t.o.v. € 2.127.341 vanuit de begroting. De optelsom van de totale baten en lasten samen met de rentebaten en de mutatie aankoopfonds leidt daarmee tot een positief exploitatieresultaat van € 251.224.

Financiële kengetallen

De financiële gezondheid drukken we uit in de onderstaande kengetallen.

De solvabiliteit stijgt met 19% t.o.v. 2020, van 38% naar 52%. De solvabiliteit wordt voor het HAAGS HISTORISCH MUSEUM als gezond gezien aangezien deze boven de 25% ligt. Als we verder kijken of het museum aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen dan bedragen de quick en de current ratio beide 2,4 (de voorraadwaarde is laag waardoor er geen verschil is tussen de beide ratio's). Een gezonde waarde is 1 of hoger. De stand van de liquide middelen is tevens iets toegenomen waardoor de liquiditeitspositie positief blijft.

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de culturele instelling om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Deze 'haringmaat' (het eigen vermogen gedeeld door de totale baten) bedroeg in 2020 25% en is door de kleine dotatie aan het eigen vermogen in 2021 toegenomen naar 26% (een haringmaat hoger dan 10% betekent een laag risico).

Corona-gerelateerde steun

Het museum kon geen beroep doen op het Herstelfonds Cultuur van de Gemeente Den Haag, de NOW-regeling of op de compensatieregeling coronacrisis voor regionale en lokale musea via het Mondriaan Fonds omdat in al deze gevallen niet werd voldaan aan de voorwaarden. Wel kon het museum gebruik maken van de Haagse coulanceregeling om zes maanden huur van culturele instellingen kwijt te schelden.

De STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM heeft met succes een beroep gedaan op de TVL-regelingen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland; deze steun kon worden aangevraagd voor zowel het HAAGS HISTORISCH MUSEUM (€ 23.281) als voor RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT (€ 54.971).

3.10 Toekomst

Voor de toekomst van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM zijn de volgende ontwikkelingen van groot belang:

- de coronacrisis zal onze omzet ook in 2022 negatief beïnvloeden. Het museum heeft hiermee in zijn begroting 2022 rekening gehouden door uit te gaan van 30% minder bezoek in vergelijking met 'normaal'. Uiteraard zullen we daar waar mogelijk gebruik maken van steunmaatregelen van de overheid. Maar het is niet uit te sluiten dat verdere bezuinigingen in de bedrijfsvoering nodig zullen zijn.
- sinds september 2021 is het Binnenhof vijf jaar lang gesloten voor renovatie. Het museum houdt rekening met een negatieve invloed hiervan op de bezoekerscijfers maar hoopt deze te kunnen pareren met de nieuwe vaste opstelling *Macht – 800 jaar Binnenhof*.
- in maart 2022 zal architectenbureau DP⁶ het definitief ontwerp voor de renovatie van het museumgebouw presenteren. Ons streven is om het plan in mei 2022 opgenomen te krijgen in de gemeentelijke Meerjarige Investering Begroting. Vervolgens zal het bouwplan, inclusief begroting, door de gemeenteraad moeten worden goedgekeurd. Volgens dit *good-case*-scenario kan de renovatie in 2023 worden aanbesteed en in 2024 daadwerkelijk worden aangevangen.
- Als de renovatie doorgang vindt gaan wij de komende jaren aanzienlijke bedragen investeren in de (her)inrichting van het museum. De financiering hiervan zal deels via fondswerving plaatsvinden en deels via de reserves die we de afgelopen jaren hiervoor hebben opgebouwd.

3.11 Prestatiecijfers

F: COLLECTIE EN TENTOONSTELLINGEN			
	Raming 2021 (jaarplan)	Realisatie 2021	Doelstelling 2021 (subsidiebeschikking 2021-2024)
Voorwerpen in beheer (hernieuwde telling)	8.080	11.149	
Tijdelijke tentoonstellingen in Den Haag	4	4	3
waarvan in eigen huis	3	3	2

Bezoekers totaal	22.800	14.731	22.800
waarvan niet-betalende bezoekers	4.500	856	
waarvan betalende bezoekers	18.170	13.798	
waarvan bezoekers met Ooievaarspas	80	59	
waarvan bezoekers met CJP	50	18	

I: CULTUURPARTICIPATIE: ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN EN JONGEREN (Buitenschools)			
	Raming 2021	Realisatie 2021	
Deelnemers t/m 12 jaar	1.600	20	
Deelnemers 13 - 18 jaar (geen aparte registratie)	n.v.t.	n.v.t.	
Aangeboden verschillende activiteiten	25	1	

CULTUUREDUCATIE: AANBOD IN SCHOOLVERBAND			
J: Aanbod voor Haagse scholen	Raming 2021	Realisatie 2021	Doelstelling 2021
Lessen / activiteiten primair onderwijs	135	45	
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	26	3	
Lessen / activiteiten MBO (totaal MBO/HO, Haags & niet-Haags)*	8	19	
Lessen / activiteiten HO (geen aparte registratie)	8	n.v.t.	
Totaal aantal lessen / activiteiten Haagse scholen	177	67	

Deelnemende leerlingen primair onderwijs	3.000	892	2.400
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	500	15	400
Deelnemende leerlingen (totaal MBO/HO, Haags & niet-Haags* MBO)	200	454	
Deelnemende leerlingen HO (geen aparte registratie)	200	n.v.t.	
Totaal aantal deelnemende leerlingen	3.900	1.361	2.800

K: Aanbod voor niet-Haagse scholen	Raming 2021	Realisatie 2021	Doelstelling 2021
Lessen / activiteiten primair onderwijs	19	4	
Lessen / activiteiten voortgezet onderwijs	110	5	
Lessen / activiteiten MBO	0	0	
Lessen / activiteiten HO	12	n.v.t.	

Totaal aantal lessen / activiteiten niet-Haagse scholen	141	9	
---	-----	---	--

Deelnemende leerlingen primair onderwijs	400	61	
Deelnemende leerlingen voortgezet onderwijs	2.200	124	
Deelnemende leerlingen MBO	0	0	
Deelnemende leerlingen HO	300	n.v.t	
Totaal aantal deelnemende leerlingen	2.900	185	

Totaal aantal activiteiten HHM	8.429	11.230	
---------------------------------------	--------------	---------------	--

4 Bestuursverslag - RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT 2021

4.1 Organisatie en personeel

RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT vormt samen met het HAAGS HISTORISCH MUSEUM de STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM. Het aantal fte's en medewerkers bij STICHTING HAAGS HISTORISCH MUSEUM en het aantal daarvan bij RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT is als volgt:

Soorten contract 2021	Personeel Stichting HHM		Personeel GP	
	fte	mdw	fte	mdw
# uren volledige werkweek	36		36	
Totaal				
- waarvan vast contract (*)	16,1	22,0	3,6	17,0
- waarvan inhuur (*)	7,8	20,0	3,5	11,0
# stagiaires	9,2	11,0	4,6	11,0
# vrijwilligers	3,0	31,0	2,0	27,0

(Peildatum is 31-12-2021; bij de SHHM-totalen is er overlap met mdw's die voor beide musea werken)

Bij inhuur van zzp-ers hanteert het museum, in verband met de wet DBA, overeenkomsten die gebaseerd zijn op modellen die zijn goedgekeurd door de Belastingdienst.

4.2 Positionering

RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT is het nationale museum voor de geschiedenis van onze rechtsstaat en richt zich op drie thema's: Misdaad en straf, Vervolg en vrijheid en Rechtsstaat en vrede. Uitgangspunten voor het beleid zijn verbreding van het publieksbereik en inhoudelijke vernieuwing. Het museum wil niet alleen de schatten uit het verleden bewaren maar deze tevens als 'actueel verleden' doorgeven aan toekomstige generaties Nederlanders. In het Activiteitenplan 2021-2024 zijn deze uitgangspunten nader uitgewerkt.

Het museum werkt intensief samen met het HAAGS HISTORISCH MUSEUM. RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT is partner in de Stichting Museumkwartier Den Haag, werkt samen met organisaties als *ProDemos* en onderhoudt contacten met advocaten, strafrechthistorici en justitiële inrichtingen.

4.3 Aantal bezoekers en hoofdactiviteiten

In 2021 trok RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT 15.933 bezoekers in de 6,5 maanden dat het museum open was voor het publiek. Dit is gemiddeld 2.451 bezoekers per maand, wat bijna hetzelfde is als in 2020 (gemiddeld 2.441 bezoekers per maand).

Door de coronacrisis lag dit aantal onder het streefcijfer van het Activiteitenplan 2021 (30.000). Niet alleen was het museum door de gevolgen van corona in totaal zes maanden gesloten maar ook in de rest van het jaar was het bezoekersaantal laag, onder andere door het wegblijven van toeristen en dagjesmensen en uitval van schoolbezoek. Veel publieksactiviteiten en evenementen waaraan het museum jaarlijks meedoet en die grote aantallen publiek trekken, zoals de Museumnacht Den Haag, konden eveneens niet doorgaan.

Vanwege de coronacrisis heeft het Ministerie van OCW ons laten weten dat het behaalde prestatieniveau over 2021 in beginsel buiten beschouwing zal blijven bij de vaststelling van de hoogte van onze publieksactiviteitsubsidie.²

Na de lockdown in de eerste maanden van het jaar, heropende het museum met een nieuwe

² Zie brief Minister van OCW van 16 september 2021 aan de Tweede Kamer: "Daarom heb ik het besluit genomen de coulance tot en met het einde van de huidige subsidieperiode (2024) te verlengen."

vaste opstelling van de collectie: *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen*. Deze opening werd verricht door demissionaire minister Ingrid van Engelshoven, samen met leerlingen van het Edith Stein College die een bijdrage aan de ontwikkeling van de tentoonstelling hadden geleverd. Voor de nieuwe presentatie werden de Vleeskelder, Cipierswoning, Examineerkamer, Kapel en Raadkamer geheel nieuw ingericht. Deze opstelling, die het resultaat is van het project *De Nieuwe Poort*, sluit aan bij de vier nieuwe merkwaarden van het museum: spannend, verhalend, meerstemmig en opiniërend. Daarnaast werd in 2021 ook het educatief aanbod van het museum vernieuwd en vond een update plaats van de marketing- en communicatiestrategie, inclusief de lancering van een nieuwe website en een nieuwe huisstijl.

Vanwege de coronacrisis paste het museum al in 2020 zijn publieksaanbod aan: de rondleidingen door gidsen zijn vervangen door audiotours. Dit is in 2021 voortgezet. Vrijwilligers zijn hierbij op het binnenterrein aanwezig als gastheer/gastvrouw.

4.4 Collectie

Registratie, conservering en onderzoek

Het aantal objecten van de collectie van RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT dat is geregistreerd in het niet-publieke registratiesysteem Adlib is 698 (100%). Hiervan is bijna 90% voorzien van een afbeelding. Er vond in 2021 geen verwerving van nieuwe objecten voor de collectie plaats.

Een deskundig metaalrestaurator gaf 22 metalen objecten (waaronder een beulzwaard, beulsbijl, hellebaarden en brandijzers) een conserverende behandeling. Dit vanwege opname van deze objecten in de nieuwe opstelling.

De firma Helicon controleerde het gebouw vier keer per jaar op ongedierte, schimmels en dergelijke. De nadruk lag daarbij vooral op het vaststellen van eventuele aantasting door houtboorders of schimmel. Dit jaar zijn er geen 'pests' aangetroffen in de categorie 'zeer schadelijk'. Ook de andere, minder schadelijke categorieën geven geen reden tot zorg.

In 2021 is geen onderzoek gedaan naar de collectie van de Gevangenpoort. Wel vond een onderzoek plaats door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed naar de collectieregistratie van de Gevangenpoort. De verbeterpunten die hieruit naar voren kwamen (o.a. actualiseren collectiebeleidsplan, vaststellen beleid met betrekking tot veiligheidszorg van de collectie, opstellen van een CHV-plan), waren aanleiding om het Collectieplan uit 2011 volledig te actualiseren. Dit is begin 2022 afgerond.

Presentatie collectie

Veel topstukken uit de eigen collectie worden gepresenteerd in het museum, via de website en via posts op social media.

In de nieuwe vaste opstelling die in juni werd geopend zijn onder andere de volgende bijzondere objecten uit de collectie opgenomen: een negentiende-eeuwse 'vonnistas' (lederen aktetas waar rechters hun vonnis in bewaarden), een papierverbrander (waarin verboden pamfletten werden verbrand), een rasp, schandborden en natuurlijk folter- en strafwerktuigen zoals een beulzwaard en brandijzers. Omdat het binnenklimaat niet op museale waarden te krijgen is, is ervoor gekozen om in de nieuwe opstelling schilderijen en prenten alleen in de vorm van reproducties te tonen.

Voor de guillotine is een speciale geklimatiseerde vitrine gebouwd zodat deze voortaan aan het publiek getoond kan worden op de binnenplaats van het museum.

De implementatie van de nieuwe website bestaat uit verschillende fasen. In de eerste fase hebben we ervoor gezorgd dat bij de opening van de nieuwe vaste presentatie in juni alle bezoekersinformatie was opgenomen. De tweede fase behelst het ontsluiten van de collectie,

waarmee in 2022 wordt aangevangen.

In de Gevangenpoort zelf zijn een kleine 80 objecten voor het publiek zichtbaar.

Er werden in 2021 geen objecten in bruikleen gegeven aan andere musea of instellingen.

4.5 Educatie, participatie en personeelsbeleid

In 2021 bezochten 1.185 en 805 leerlingen uit het primair en voortgezet onderwijs het museum in schoolverband en 203 studenten uit het MBO en HO. Deze cijfers waren lager dan normaal doordat er, vanwege lockdowns en vakantieperiodes, effectief slechts vier maanden beschikbaar waren voor schoolbezoeken. Daarbij kozen veel scholen van buiten Den Haag er dit jaar voor om geen schoolreisje naar Den Haag en de Gevangenpoort te organiseren.

Het museum neemt deel aan bestaande Haagse netwerken voor cultuureducatie: het *Cultuurmenu* en de *Ladekast Cultuureducatie op z'n Haags*.

Wij actualiseren en vernieuwen ons onderwijsaanbod regelmatig met als doel dit af te stemmen op de wensen van scholen en te laten passen binnen doorlopende leerlijnen. Meerstemmigheid en het verleden in relatie brengen tot het heden en de toekomst zijn de onderleggers van onze educatieve aanpak. In de nieuwe vaste opstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen* zijn verschillende elementen opgenomen om de educatie in het museum te versterken: hands-on objecten, een interactieve game en een speciale audiotour voor kinderen/jongeren. Voor het onderwijs zijn in 2021 twee nieuwe educatieve programma's geïntroduceerd: voor de bovenbouw van het PO (*De zaak van dienstmeid Griet*) en voor de onderbouw van het VO (*Geloof het of niet*).

In het voorjaar organiseerde het museum een co-creatie project met leerlingen van het Edith Stein College, een school met ruim 60 nationaliteiten en culturen. Zij hebben meegedacht over de vernieuwing van het museum en hun ideeën zijn verwerkt in de museumles voor het VO. De museumdocenten en een aantal personeelsleden van de afdeling Publiekszaken van het museum hebben in 2021 een training gevolgd in de rondleidmethode *I Ask*, die de interactie tussen rondleider en bezoekers professionaliseert.

Het geplande aanbod aan kinderactiviteiten in de vrije tijd kon helaas door de coronacrisis niet doorgaan. Met de *Stichting Museumkwartier* is een theatraal woensdagmiddagprogramma -de zogenaamde 'Kunstsnaak'- ontwikkeld voor families met kinderen t/m 12 jaar. Wij hopen dit programma in 2022 alsnog uit te kunnen voeren.

Tijdens de *Just Peace*-weken zijn twee buitenwandelingen voor volwassenen georganiseerd. Verder zijn de activiteiten voor volwassenen stil komen te liggen door de coronamaatregelen.

Het museum heeft oog voor de samenstelling van zijn personeelsbestand. Vacature-teksten werden gescreend op inclusief taalgebruik en op diverse plekken uitgezet. Vooral op het terrein van facilitaire zaken lukte het ons om de samenstelling van de medewerkers inclusiever te maken.

4.6 Cultureel ondernemerschap

Om het project *De Nieuwe Poort* mogelijk te maken heeft het museum, naast inzet van eigen middelen, een beroep gedaan op particuliere en publieke fondsen. Financiële ondersteuning verleenden:

Fonds	Bedrag	Fonds	Bedrag
Stichting Dioraphte	€ 75.000	Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 20.000
Stichting Zabawas	€ 30.000	Mondriaan Fonds	€ 30.000
Fonds 1818	€ 75.000	M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting	€ 2.000
VSB Fonds	€ 50.000		

Dankzij de bijdragen van deze partijen van in totaal € 282.000 kon het project gerealiseerd worden.

Ten einde de financiële risico's van het project af te dekken gaf de Stichting Steunfonds SHHM een garantstelling.

4.7 Exploitatieresultaat, financiële positie en kengetallen

De coronapandemie gaf de directie in 2021 uiteraard grote zorgen. Vanaf januari hebben we maandelijks de inkomstenderving gevolgd, onze forecast aangepast en in de bedrijfsvoering bijgestuurd. We hanteerden hierbij als richtlijnen:

- alle coronamaatregelen van de overheid zorgvuldig implementeren zodat we bezoekers en medewerkers een veilige omgeving bieden,
- de corona-steunmaatregelen van de rijksoverheid goed volgen en daar waar mogelijk aanvragen,
- bezuinigen op kosten, uitgezonderd het strategische project dat onze vernieuwing draagt (het project *De Nieuwe Poort*).

Opbrengsten

We hebben 53% van het begrote aantal bezoekers ontvangen en hiermee 61% van de begrote kaartverkoppen inkomsten gerealiseerd, waardoor de gemiddelde entreprijs per bezoeker steeg naar € 8,81 (begroot was € 7,63). De lagere kaartverkoppen inkomsten gaf samen met een lagere post overige inkomsten een inkomstenderving van € 100.859 in de publieksinkomsten in vergelijking met de begroting.

Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 voor besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor 2021 was dit een post van € 282.000 gelijk aan de baten voor het afgesloten project *De Nieuwe Poort*. Doordat de aangepaste boekingsgang nog niet waren meegenomen in de begroting staat hier geen begrotingsbedrag tegenover. Van de € 282.000 valt € 252.000 onder de bijdrage uit private middelen. Het totaal aan eigen inkomsten komt hiermee op € 458.317 ten opzichte van een begroting van € 314.000.

De indirecte opbrengsten bestaan in de eerste plaats uit de meerjarige subsidie van het Ministerie van OCW van in totaal € 524.947. Daarbij kunnen we diverse landelijke coronasubsidies optellen van in totaal € 203.631. Deze worden hieronder gespecificeerd. Samen met de bijdrage van het Mondriaan Fonds voor de vaste opstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen* van € 30.000 komt de totale structurele en publieke subsidie uit op een bedrag van € 758.578.

Samen met de gerealiseerde inkomsten uit kaart- en winkelverkoop (€ 147.411) en de doorbelasting van kassakosten aan Galerij Prins Willem V (€ 58.906) levert dit een totaal aan baten op van € 1.216.895 ten opzichte van een begroting van € 828.286, een verschil van € 388.609 positief.

Kosten

Aan de kostenkant hebben we onder meer bespaard op personeelskosten. Gedurende het jaar zijn enkele vacatures niet of anders ingevuld. Daarnaast zijn tijdelijke krachten voor kassa, bewaking en rondleiding niet ingehuurd tijdens de periodes dat we gesloten waren. Dit gaf een besparing van € 132.886.

Er zijn ook besparingen bij de huisvestingskosten. Alle onderhoudskosten zijn ten laste van de balansvoorziening geboekt en er is geen dotatie aan de voorziening groot onderhoud gemaakt hetgeen een besparing oplevert van € 152.408.

Bij de overige lasten is er een stijging van de tentoonstellingskosten als gevolg van de aangepaste boekingsgang van de tentoonstellingskosten. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 voor besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor

2021 was dit een post van € 282.000 gelijk aan de baten. Daarnaast zijn er extra marketingkosten gemaakt (€ 61.491 meer dan in 2020) voor de nieuwe visuele identiteit, merkanalyse, de nieuwe website (development & hosting), de nieuwe huisstijl en de nieuwe sales campagne inclusief reclame, advertenties en google ads. Hierdoor komen de overige lasten uit op € 467.686 t.o.v. een budget van € 137.278, een overschrijding van € 334.646.

De totale lasten komen zo uit op € 1.026.0920 ten opzichte van een begroting van € 988.040, een verschil van € 38.052 negatief. Zouden we de tentoonstellingskosten uit deze vergelijking halen dan is er sprake van een kostenbesparing van € 243.948.

De optelsom van de totale baten en lasten leidt daarmee tot een positief exploitatieresultaat van € 190.421 ten opzichte van een begroting van € 109.754 negatief.

Financiële kengetallen

De financiële gezondheid drukken we uit in de onderstaande kengetallen.

De solvabiliteit neemt door de dotatie aan de algemene reserve toe van 18% in 2020 naar 51% in 2021. Een solvabiliteit wordt gezond gezien als deze boven de 25% ligt. Als we verder kijken of het museum aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen dan bedraagt de quick en de current ratio allebei 6,6. Een gezonde waarde is 1 of hoger. De liquiditeitspositie blijft positief, de liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de culturele instelling om ook in ongunstige tijden haar activiteiten te kunnen voortzetten. Deze 'haringmaat' (het eigen vermogen gedeeld door de totale baten) bedroeg in 2019 16%, in 2020 19% en is door de dotatie aan het eigen vermogen in 2021 toegenomen naar 30% (een haringmaat hoger dan 10% betekent een laag risico).

Corona-gerelateerde steun

RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT ontving:

- een subsidie van € 104.500 uit de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 2e steunpakket (van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap),
- een subsidie van € 37.300 uit de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 4e steunpakket (van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap)
- een subsidie van € 54.971 Tegemoetkoming Vaste Lasten voor de vier kwartalen in 2021 (van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland).

Deze subsidies werden gebruikt als compensatie voor de derving van publieksinkomsten; er zijn met deze middelen geen extra of nieuwe activiteiten gefinancierd.

Daarnaast heeft het museum een bijdrage ontvangen van de gemeente Den Haag ter compensatie van de extra kosten voor de overgang naar de museum cao (€ 6.860).

4.8 Meerjarig onderhouds- en investeringsplan (MJOP)

Voor de periode 2017-2021 is voor het onderhoud en beheer van het museumgebouw een dienstverleningsovereenkomst met het Rijksvastgoedbedrijf (Rvb) afgesloten. Samen met andere rijksmusea ziet het ministerie deze periode als een pilot.

Afgelopen jaren, en dat geldt ook voor 2021, is vooral preventief- en storingsonderhoud uitgevoerd. De huisvestingssubsidie die niet werd gebruikt, werd jaarlijks aan de voorziening gedoteerd.

De kostenplanning zoals beschreven in het MJOP is fors hoger dan de huisvestingssubsidie samen met de opgebouwde voorziening toelaat. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door (dure) installaties die jaren eerder dan voorzien moeten worden vervangen en door kosten die nooit zijn begroot zoals werkzaamheden aan kabelgoten vanwege brandveiligheid en de onverwacht zeer hoge kosten vanwege de vervanging van afgekeurde dakhaken als gevolg van het Rvb-project "Veilig werken op hoogte".

De pilot met het Rvb liep af op 31 december 2021 en een evaluatie van de samenwerking is afgelopen jaar door het Ministerie van OCW uitgevoerd met als conclusie dat er eind 2022 een ontvlechting gaat plaatsvinden tussen ons museum en de Rvb. In januari 2021 zijn we het proces om tot deze ontvlechting te komen gestart. Het resultaat van dit proces zal onder andere bestaan uit een financieel overzicht van onderhoudsposten die afgelopen jaren nooit of onvolledig door de Rvb zijn uitgevoerd én een geactualiseerd MJOP. Onze inschatting is nu dat de totale kosten van deze restlijst samen met het nieuwe MJOP niet door ons zelf opgebracht kunnen worden, daar ontbreken simpelweg de financiële middelen voor. In 2022 willen wij daarom met het Ministerie in gesprek over het huidige subsidiebedrag, dat niet toereikend blijkt te zijn voor een goed beheer van zo'n eeuwenoud, maar daardoor ook bijzonder kwetsbaar gebouwencomplex.

4.9 Toekomst

Voor de toekomst van RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

- de coronacrisis zal onze omzet ook in 2022 negatief beïnvloeden. Het museum heeft hiermee in zijn begroting 2022 rekening gehouden door uit te gaan van 30% minder bezoek in vergelijking met 'normaal'. Uiteraard zullen we daar waar mogelijk gebruik maken van steunmaatregelen van de overheid. Maar het is niet uit te sluiten dat verdere bezuinigingen in de bedrijfsvoering nodig zullen zijn.
- sinds september 2021 is het Binnenhof vijf jaar lang gesloten voor renovatie. Het museum houdt rekening met een negatieve invloed hiervan op de bezoekerscijfers maar hoopt deze te kunnen pareren met de nieuwe vaste opstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen*.
- in het kader van de subsidiering van het museum door de rijksoverheid zal in 2023 een visitatie van het museum plaatsvinden.
- de ontvlechting die in 2022 gaat plaatsvinden met het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) geeft financiële onzekerheden. Mocht de uitkomst tegenvallen dan zullen deze opgevangen worden met onze financiële reserves.

4.10 Prestatiecijfers

		Realisatie 2021		Activiteitenplan 2021		Realisatie 2020	
			aantal bezoekers		aantal bezoekers		aantal bezoekers
1	Tijdelijke tentoonstellingen	0		0		0	
	<i>Totaal bezoeken (2+3+4+5)</i>		15.933		30.000		20.746
2	Reguliere bezoeken		13.740		20.700		17.585
3	Primair Onderwijs		1.185		1.900		1.022
4	Voortgezet Onderwijs		805		6.500		1.943
5	MBO/HO		203		900		196
6	Gratis bezoeken		402		400		477
7	Betaalde bezoeken		15.531		29.600		20.269
8	Bezoeken website totaal		102.860		nvt		94.670
9	Aantal unieke bezoekers		86.090		nvt		75.759
		aantal activiteiten	aantal deelnemers	aantal activiteiten	aantal deelnemers	aantal activiteiten	aantal deelnemers
10	Schoolgebonden activiteiten	137	2.193	340	9.300	186	3.161
11	Primair Onderwijs	90	1.185	70	1.900	73	1.022
12	Voortgezet Onderwijs	28	805	230	6.500	103	1.943
13	MBO/HO	19	203	40	900	10	196
14	Openbare activiteiten	3	34	50	1.200	4	18
15	Totaal overige activiteiten (10+14)	140	2227	390	10500	190	3179

5 Controleverklaring accountant

Zie voor de verklaring de volgende pagina's.

Aan: het bestuur van RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis te s'-Gravenhage gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van het RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024.

Naar ons oordeel zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de winst- en verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van RKD-Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 en de Wet normering topinkomens (WNT) 2021.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties die van materieel belang zijn, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de met governance belaste personen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de met governance belaste personen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Utrecht, 28 maart 2022

Conclude Accountants B.V.

Ref. dhr. drs. J.E. ten Hoor RA

Bijlage 1 - Financiële verantwoording HAAGS HISTORISCH MUSEUM

Inhoud

1	Balans per 31 december 2021	1
2	Categoriale exploitatierekening over 2021	2
3	Functionele exploitatierekening over 2021.....	3
4	Toelichting op de balans per 31 december 2021.....	5
4.1	Materiele vaste activa	5
4.2	Vlottende activa	5
4.3	Eigen vermogen	6
4.4	Aankoopfonds	7
4.5	Voorzieningen	7
4.6	Kortlopende schulden.....	9
4.7	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	9
5	Toelichting op de categoriale exploitatierekening	11
5.1	Baten.....	11
5.2	Lasten.....	13
6	Toelichting op de categoriale exploitatierekening	15
6.1	Baten.....	15
6.2	Lasten.....	15

1 Balans per 31 december 2021

(na verwerking van de resultaatbestemming)

	2021	2020
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiele vaste activa	427.742	143.447
Vlottende activa		
Onderhanden projecten	29.124	44.245
Voorraden	1.653	3.100
Vorderingen	242.960	423.779
Liquide middelen	785.950	777.604
Totaal vlottende activa	1.059.687	1.248.728
Totaal activa	1.487.428	1.392.175
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	428.834	418.149
Bestemmingsreserves	346.839	106.300
Totaal Eigen Vermogen	775.673	524.449
Aankoopfonds	62.126	51.827
Voorzieningen		
Voorziening MOIP	163.865	163.297
Overige voorzieningen	40.948	91.300
Totaal voorzieningen	204.813	254.597
Langlopende schulden		
Kortlopende schulden	444.816	561.302
Totaal passiva	1.487.428	1.392.175

2 Categoriele exploitatierekening over 2021

	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
BATEN			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten			
- Kaartverkoop	86.586	106.000	108.126
- Overige publieksinkomsten	13.297	28.000	29.761
Totaal publieksinkomsten	99.883	134.000	137.887
Sponsorinkomsten	-	-	-
Overige inkomsten	17.319	6.900	8.471
Totaal directe opbrengsten	117.202	140.900	146.358
Indirecte opbrengsten	-	1.000	22.054
Bijdragen uit private middelen	-	-	-
- Particulieren	5.000	75	-
- Bedrijven	45.251	3.500	-
- Private fondsen	520.000	61.475	68.639
Totaal bijdragen uit private middelen	570.251	65.050	68.639
Totaal opbrengsten	687.453	206.950	237.051
Subsidies			
- Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.946.878	1.863.641	1.842.833
- Incidentele subsidies en bijdragen uit publiek	297.281	6.750	22.950
Totaal subsidies	2.244.159	1.870.391	1.865.783
Totaal Baten	2.931.613	2.077.341	2.102.835
LASTEN			
- Dienstverband	937.143	1.051.935	917.929
- Inhuur	222.006	252.566	244.687
Totaal salarislasten	1.159.148	1.304.501	1.162.615
Huisvestingslasten	331.377	273.140	284.998
Afschrijvingen	39.055	32.000	29.640
Aankopen	-	50.000	42.703
Overige lasten	1.114.381	467.700	401.594
Totaal lasten	2.643.961	2.127.341	1.921.550
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	287.652	-50.000	181.284
Rentebaten	0	-	2
Rentelasten	1.428	-	-
Mutatie aankoopfonds	35.000	-	4.868
Exploitatieresultaat	251.224	-50.000	176.418
Voorstel Resultaatbestemming			
Exploitatieresultaat	251.224	-50.000	176.418
Dotatie bestemmingsreserve wegwerken achter	65.539	-	-
Dotatie bestemmingsreserve museale vernieuw	175.000	-	53.750
Saldo mutatie algemene reserve	10.685	-50.000	122.668

Functionele exploitatierekening over 2021

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
A SUBTOTAAL OPBRENGSTEN	687.453	206.950	237.051
Directe opbrengsten	117.202	140.900	146.358
A1 Publieksinkomsten	99.883	134.000	137.887
- Kaarverkoop, uitkopen, etc in Den Haag	86.586	106.000	108.126
- Horeca	795	4.000	1.207
- Verkoop	12.502	24.000	28.554
- Overige	-	-	-
A2 Sponsorinkomsten	-	-	-
- Algemeen	-	-	-
- Projectgebonden	-	-	-
A3 Overige directe opbrengsten	17.319	6.900	8.471
- Zaalverhuur en overige	17.319	6.900	8.471
- Vergoedingen gezamenlijke activiteiten	-	-	-
- Diversen	-	-	-
Indirecte opbrengsten	570.251	66.050	90.693
A4 Diverse inkomsten	-	1.000	22.054
A5 Bijdragen uit private middelen	570.251	65.050	68.639
- Particulieren	5.000	75	-
- Bedrijven	45.251	3.500	-
- Private fondsen	520.000	61.475	68.639
- Goede doelenloterij	-	-	-
- Diversen	-	-	-
B SUBTOTAAL SUBSIDIES	2.244.159	1.870.391	1.865.783
B.3.1 Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.946.878	1.863.641	1.842.833
B.4 Overige subsidies en bijdragen	297.281	6.750	22.950
Som der baten (A+B)	2.931.613	2.077.341	2.102.835
C SUBTOTAAL BEHEERSLASTEN	1.027.682	1.020.901	965.091
C.1 Beheerlasten personeel	583.050	582.561	581.018
- directie	99.450	-	96.589
- secretariaat	-	39.325	33.991
- personeelszaken	9.610	-	10.734
- financiële zaken	85.839	76.895	89.818
- beleid	-	-	-
- algemene zaken	388.151	466.341	349.886
C.2 Beheerlasten materieel	444.632	438.340	384.073
- huisvesting	331.377	273.140	284.998
- organisatiekosten	72.110	68.800	57.249
- algemene publiciteitskosten	2.090	4.400	2.062
- afschrijvingen	39.055	32.000	29.640
- museale vernieuwing	-	60.000	10.125

	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
D SUBTOTAAL ACTIVITEITENLASTEN	1.651.278	1.106.439	961.328
D.1 Activiteitenlasten personeel	576.690	721.939	584.568
- collectiebeheer	178.456	195.015	160.430
- publiekszaken (incl. educatie)	398.234	526.925	424.138
D.2 Activiteitenlasten materieel	1.074.588	384.500	376.760
- collectiebeheer en dotatie aankoopfonds	85.319	50.000	17.433
- publiekszaken (incl. tentoonstellingen)	989.269	334.500	359.327
Som der lasten (C+D)	2.678.960	2.127.341	1.926.418
SALDO uit gewone bedrijfsvoering	252.652	-50.000	176.416
SALDO rentebaten en -lasten	1.428	-	2
SALDO buitengewone baten en lasten	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT	251.224	-50.000	176.418
Mutaties bestemmingsreserve	65.539		
Restauraties topstukken collectie	-	-	-
Museale vernieuwing	175.000	-	53.750
Saldo mutatie algemene reserve	10.685	-50.000	122.668

3 Toelichting op de balans per 31 december 2021

3.1 Materiele vaste activa

€	Inrichting gebouwen	Installaties & Apparatuur	Inventaris, depot & Automatisering	Tentoon- stellingen	Totaal
Stand 1 januari					
Aanschafwaarde	86.644	134.939	281.686	-	503.269
Cumulatieve afschrijvingen	-82.818	-112.023	-164.981	-	-359.822
Boekwaarde 1 januari	3.826	22.916	116.706	-	143.447
Mutaties boekjaar					
Investerings	-	-	12.035	311.314	323.350
Afschrijvingen	-1.493	-5.464	-19.089	-13.009	-39.055
	1.493	5.464	31.124	324.323	362.405
Stand 31 december					
Aanschafwaarde	86.644	134.939	293.722	311.314	826.619
Cumulatieve afschrijvingen	-84.311	-117.487	-184.070	-13.009	-398.877
Boekwaarde 31 december	2.333	17.452	109.652	298.305	427.742

Binnen de activa tentoonstellingen zijn de resterende investeringen opgenomen voor projecten die al open zijn voor het publiek. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Dit betekent dat de baten en lasten vanuit het onderhanden werk aan de exploitatierekening worden toegerekend voor het bedrag van de fondswerving. Het resterend investeringsbedrag wordt onder de materiele vaste activa geactiveerd en afgeschreven over de resterende looptijd van de tentoonstelling. *Macht, 800 jaar Binnenhof* heeft een looptijd van 10 jaar, *Alexine Tinne* wordt volledig afgeschreven in 2022.

	Investering €	Afschrijving €	Saldo €
Macht, 800 jaar Binnenhof	274.423	6.861	267.563
Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld	36.891	6.149	30.743
Totaal	311.314	13.009	298.305

3.2 Vlottende activa

Onderhanden projecten

	Baten €	Lasten €	Saldo €
Het Rampjaar 1672	1.500	-30.624	-29.124
	1.500	-30.624	-29.124

Binnen de onderhanden projecten zijn de baten en uitgaven opgenomen voor projecten die (gedeeltelijk) in 2022 zullen plaatsvinden. Onder de vlottende activa zijn de projecten opgenomen waarvan de uitgaven per balansdatum voorlopen op de bijdragen, voor 2021 is dit het project 1672, *het Rampjaar*.

Voorraden

	2021 €	2020 €
Voorraad winkel	16.527	30.999
Voorziening incurante voorraad	-14.874	-27.899
Totaal	1.653	3.100

Onder de voorraden valt de voorraad van de museumwinkel. Bijna de gehele voorraad is voorzien en deze voorziening is bepaald op basis van de omloopsnelheid en de nog aanwezige voorraad.

Vorderingen

	€	€
Debiteuren	2.787	3.352
Projectbijdragen	76.750	316.300
Rekening courant gp	5.680	32.646
BTW	104.983	45.299
Overige vorderingen	52.761	26.182
Totaal	242.960	423.779

De vorderingen op debiteuren zijn opgenomen onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. In de post projectbijdragen zijn nog te ontvangen bijdragen opgenomen ten behoeve van lopende en nieuwe projecten.

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM heeft een rekening courant verhouding met MUSEUM DE GEVANGENPOORT welke als vordering is meegenomen. Over 2021 heeft het HAAGS HISTORISCH MUSEUM een belastingvordering. De overige vorderingen bestaan volledig uit vooruitbetaalde kosten.

Liquide middelen

	2021	2020
	€	€
Totaal	785.950	777.604

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de stichting.

3.3 Eigen vermogen

	2021	2020
	€	€
Algemene reserve	428.834	418.149
Bestemmingsreserve restauratie topstukken	21.300	21.300
Bestemmingsreserve digitalisering collectie	10.000	10.000
Bestemmingsreserve museale vernieuwing	250.000	75.000
Bestemmingsreserve wegwerken achterstanden	65.539	-
Totaal	775.673	524.449

De algemene reserve dient als buffer voor tegenvallende exploitatieresultaten. Het resultaat 2021 is € 251.224 positief waarvan € 10.685 gedoteerd wordt aan de algemene reserve en de rest aan de bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves laten het volgende verloop zien:

Bestemmingsreserve restaurantie topstukken	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	21.300	21.300
Dotatie / Onttrekking	-	-
Stand 31 december	21.300	21.300

De bestemmingsreserve restauratie is ingesteld om planmatig om te gaan met het structurele beheer van de gemeentelijke collectie. In 2021 zijn er geen onttrekkingen gedaan. In de subsidievaststelling 2016 heeft de gemeente Den Haag toestemming verleend om deze reserve voor maximaal € 60.000 aan te houden tot 31 december 2022.

Bestemmingsreserve digitalisering collectie	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	10.000	10.000
Dotatie / Onttrekking	-	-
Stand 31 december	10.000	10.000

De bestemmingsreserve digitalisering is ingesteld voor verdere digitalisering van de collectie. In 2021 zijn er geen onttrekkingen gedaan.

Bestemmingsreserve museale vernieuwing	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	75.000	75.000
Dotatie / Onttrekking	175.000	-
Stand 31 december	250.000	75.000

Het doel van deze bestemmingsreserve is middelen beschikbaar te hebben voor de museale vernieuwing en inrichting van het gerenoveerde museum. Voor de vorming van deze reserve is een aanvullende toestemming verleend voor een bedrag van maximaal € 300.000 (het oorspronkelijke bedrag was € 75.000 met een looptijd tot uiterlijk 31 december 2024. Vanuit het resultaat is in 2021 een bedrag van € 175.000 naar deze bestemming gedoteerd.

Bestemmingsreserve wegwerken achterstanden	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	-	-
Dotatie / Onttrekking	65.539	-
Stand 31 december	65.539	-

Vanuit de Gemeente Den Haag is er een subsidie ontvangen van € 100.000 voor het project Wegwerken Achterstanden Collectiebeheer. In 2021 zijn hier kosten voor gemaakt voor een bedrag van EUR 34.461. Het restant is vanuit het resultaat geboekt in deze bestemmingsreserve.

3.4 Aankoopfonds

	2021	2020
	€	€
Totaal	62.126	51.827

Dankzij het aankoopfonds hebben we in 2021 weer een aantal objecten kunnen aanschaffen waaronder drie foto's van Dagmar van Weeghel, 12 fine art prints en een schilderij van Herman Beserik. Vanuit het resultaat over 2021 is € 35.000 aan het aankoopfonds gedoteerd.

3.5 Voorzieningen

	2021	2020
	€	€
Voorziening groot onderhoud pand / mjop	163.865	163.297
Voorziening optimalisering sebastiaan doelen	3.206	6.391
Voorziening personeelsuitkeringen	29.881	74.239
Voorziening onderzoek collectie tinne	2.405	5.215
Antoinette visser fonds	5.456	5.456
Totaal	204.813	254.597

De voorziening groot onderhoud pand / mjop laat het volgende verloop zien:

Voorziening groot onderhoud pand / mjop	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	163.296	134.498
Dotatie	47.144	91.898
Onttrekking	-46.575	-63.100
Stand 31 december	163.865	163.296

De voorziening groot onderhoud pand / mjop dient ter egalisatie van de voorziene onderhoudskosten die voor rekening komen van de stichting als huurder van het gebouw. In verband met de museale vernieuwing en verbouwing zal in de aankomende jaren deze voorziening volledig worden benut.

De onttrekking is als volgt te specificeren:

Uitgevoerd onderhoud	2021	2020
	€	€
Schildwerk binnen/buiten	160	6.490
Klachten gebruiker (vernieuwen/vervangen)	6.174	25.519
Servicecontract inbraakbeveiliging	11.161	9.117
Servicecontract brandbeveiliging	7.718	1.020
Servicecontract lift installatie	1.927	2.230
Servicecontract w-installatie compleet	19.434	18.722
Totaal	46.575	63.100

Voorziening Sebastiaansdoelen	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	6.391	6.391
Onttrekking	-3.185	-
Stand 31 december	3.206	6.391

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM is gevestigd in de Sebastiaansdoelen. Deze voorziening is mede bedoeld om verkenningen voor een verbouwing van dit gebouw mogelijk te maken. In 2021 zijn er advieskosten uit betaald. De rest van deze voorziening zal in 2022 opgemaakt worden.

Voorziening personeelsuitkeringen	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	74.239	78.687
Dotatie	-	-
Onttrekking	-44.358	-4.449
Stand 31 december	29.881	74.239

De voorziening personeelsuitkeringen is ingesteld om het UWV te betalen voor medewerkers die uit dienst zijn gegaan en vervolgens een beroep doen op een WW-uitkering. Nu we onder de Museum-cao vallen is deze voorziening niet meer nodig. Het bedrag van €29.881 is aangehouden als reorganisatiekosten die naar alle verwachting nog gemaakt gaan worden in de aanloop naar de renovatie.

Voorziening onderzoek/ontsluiting collectie Tinne	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	5.215	5.215
Onttrekking	-2.810	-
Stand 31 december	2.405	5.215

Deze voorziening is beschikbaar voor onderzoek en ontsluiting van de beschikbare collectie van

Alexine Tinne. In 2021 is deze voorziening gedeeltelijk gebruikt voor onderzoekskosten. De resterende voorziening zal met de aanpassing van de tentoonstelling in maart 2022 worden opgemaakt.

Antoinette visser fonds	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	5.456	19.095
Onttrekking	-	-13.639
Stand 31 december	5.456	5.456

Het Antoinette Visser Fonds wordt gebruikt om (her-)starters de mogelijkheid te bieden werkervaring op te doen binnen de museale wereld. In 2020 zijn hieruit geen onttrekkingen geweest.

3.6 Kortlopende schulden

	2021	2020
	€	€
Nog te besteden subsidies / bijdragen voor onderhanden project	50.000	313.000
Te betalen belastingen en sociale premies	70.070	57.982
Nog te betalen pensioenen	15.895	14.362
Verplichting vakantiegeld	24.901	33.032
Verplichting verlofaanspraken	35.396	5.930
Overige schulden en overlopende passiva	248.554	136.996
Totaal	444.816	561.302

(*) De nog te besteden subsidies voor projecten dienen separaat gespecificeerd te worden als deze niet volledig besteed zijn. In 2021 zijn de toegekende projectsubsidies in zijn geheel besteed dus komt deze verplichting te vervallen. Binnen de onderhanden projecten zijn de baten en uitgaven opgenomen voor projecten die (gedeeltelijk) in 2022 zullen plaatsvinden. Onder de kortlopende schulden zijn de projecten opgenomen waarvan de bijdragen per balansdatum voorlopen op de uitgaven. Voor 2021 is dit het project *Eigentijds verzamelen* voor een bedrag van € 50.000

De stijging van de overige schulden en overlopende passiva wordt veroorzaakt door de openstaande crediteurenfacturen (€ 197.729), deze laten een stijging zien van € 98.997 t.o.v. ultimo 2020 (€ 98.732). Dit is veroorzaakt door de interne betalingscyclus.

De verplichting verlofaanspraken is toegenomen met € 29.466 door een hoger saldo aan resterende verlofuren. A.g.v. corona hebben medewerker minder aansluitend langer verlof opgenomen.

3.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur gebouw

Het HAAGS HISTORISCH MUSEUM huurt het gebouw de Sebastiaandoelen van de gemeente Den Haag. Voor de huurverplichtingen ontving de stichting een subsidie van de gemeente Den Haag voor hetzelfde bedrag.

Jaarlijkse subsidie vanuit het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur

Voor 2021 krijgt het HAAGS HISTORISCH MUSEUM een subsidie van € 1.946.878. Dit is inclusief € 17.500 vanuit het programma integratie (volgend jaar is dit € 0) en inclusief de trendbijdrage van € 37.425. Het subsidiebedrag is inclusief een korting van 1,5%. Deze korting heeft de gemeenteraad in 2020 afgedwongen via een amendement op de gemeentelijke cultuurbegroting bij acht grotere culturele instellingen. Het bespaarde bedrag is vervolgens overgeheveld naar 16 kleinere instellingen. Wij

hebben daar, samen met de andere zeven instellingen, formeel bezwaar tegen ingediend. Nadat dit bezwaar is afgewezen zijn we een beroepsprocedure begonnen. De uitkomst hiervan verwachten we eind 2022.

4 Toelichting op de categoriale exploitatierekening

In deze categoriale indeling worden de baten en lasten samengevoegd naar hun aard en worden niet verder gespreid over verschillende functies binnen de organisatie.

4.1 Baten

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten			
Kaartverkoop	86.586	106.000	108.126
Overige publieksinkomsten	13.297	28.000	29.761
Totaal publieksinkomsten	99.883	134.000	137.887
Sponsorinkomsten	-	-	-
Overige inkomsten	17.319	6.900	8.471
Totaal directe opbrengsten	117.202	140.900	146.358
Indirecte opbrengsten	-	1.000	22.054
Bijdragen uit private middelen	-	-	-
Particulieren	5.000	75	-
Bedrijven	45.251	3.500	-
Private fondsen	520.000	61.475	68.639
Totaal bijdragen uit private middelen	570.251	65.050	68.639
Totaal opbrengsten	687.453	206.950	237.051
Subsidies	-	-	-
Meerjarige subsidie gemeente Den Haag	1.946.878	1.863.641	1.842.833
Incidentele subsidies en bijdragen uit publieke midc	297.281	6.750	22.950
Totaal subsidies	2.244.159	1.870.391	1.865.783
Totaal Baten	2.931.613	2.077.341	2.102.835

De **publieksinkomsten** laten met € 99.883 t.o.v. de begroting van € 140.900 een daling zien van € 34.117. Deze begroting is echter door de diverse lockdowns maar voor 71% gerealiseerd. (In de begroting was al een inkomstendaling a.g.v. corona voorzien van 50%.)

De **overige publieksinkomsten** betreffen de winkel en horeca. Ook hier is een daling te zien t.o.v. 2020 als gevolg van de lagere bezoekersaantallen door Corona.

De **overige inkomsten** komt m.n. voort uit een vergoeding vanuit de Gemeente Den Haag voor de extra kosten die gemaakt zijn voor de overgang naar de museum cao (€ 16.007).

De **bijdragen uit private middelen** kwamen in 2021 alleen uit de private fondsen voor lopende tentoonstellingen. In hoofdstuk 8 van het bestuursverslag HHM staat een detaillering van de fondswerving over 2021 beschreven.

Stelselwijziging uitgaven en bijdragen tentoonstellingen:

Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter waarneembaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Omdat we de grondslag aanpassen in vergelijking met de grondslag die bij het opstellen van de voorgaande jaarrekening is gebruikt is er sprake van een stelselwijziging ex RJ 140.0. Deze aanpassing leidt tot een belangrijke verbetering van inzicht.

De stelselwijziging zorgt voor de volgende aanpassingen op de individuele posten: de baten en lasten worden vanuit het onderhanden werk aan de exploitatierekening toegerekend voor het bedrag van de fondswerving. Het resterend investeringsbedrag wordt onder de materiele vaste activa geactiveerd en afgeschreven over de resterende looptijd van de tentoonstelling. Dit wordt alleen zo verwerkt voor tentoonstellingen die over de jaargrens heenlopen.

In 2020 zijn er twee projecten afgerond die conform de stelselwijziging meegenomen hadden moeten worden, de Corona-collectie voor een bedrag van EUR 6.611,-- en de tentoonstelling Verlangen naar Vrijheid en Vrede voor een bedrag van EUR 47.350,--. Dit effect uitgesplitst naar de individuele posten is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020	31-12-2020
	Na stelselwijziging	Na stelselwijziging	Voor stelselwijziging
Totaal Baten	2.931.613	2.156.796	2.102.835
- waarvan Bijdragen aan projecten	670.000	53.961	-
Totaal Lasten	2.643.961	1.975.511	1.921.550
- waarvan Kosten aan projecten	670.000	53.961	-
Exploitatieresultaat	251.224	176.418	176.418

Onder de **subsidies** valt de meerjarige subsidie van de gemeente Den Haag in het kader van de cultuurnota. Voor 2021 bedroeg deze subsidie € 1.946.878. Dit is inclusief € 17.500 vanuit het programma integratie en inclusief de trendbijdrage van € 37.425. Dit bedrag is volledig besteed in 2021 en wordt bij de functionele exploitatierekening verantwoord. De bijdrage voor onderhoud in de subsidie 2021 bedraagt € 47.144. Dit bedrag is gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening.

Onder de **incidentele subsidies** vallen in 2021 de subsidie Tegemoetkoming Vaste Lasten vanuit de overheid (€ 23.281). Daarnaast heeft het HAAGS HISTORISCH MUSEUM vanuit de Gemeente Den Haag een subsidie ontvangen voor de vernieuwing van de museumwinkel voor een bedrag van € 29.000. Voor het project Wegwerken van de achterstanden in het collectiebeheer (€ 100.000) en voor de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof* (€ 10.000) en *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* (€ 15.000). Daarnaast zijn hier ook de bijdragen van het Mondriaan Fonds voor de tentoonstellingen *Macht - 800 jaar Binnenhof* (€ 75.000) en *Alexine Tinne, fotograaf – haar wereldbeeld* (€ 45.000) onder geboekt.

Subsidievoorwaarden en afrekeningen

De meerjarige subsidie gemeente Den Haag is verleend op 28-11-2019 (kenmerk ABBA/VL/25968) en nadien geïndexeerd. Aan de voorwaarden verbonden aan deze subsidie wordt voldaan met het indienen bij de gemeente van deze jaarstukken. De subsidie zal binnen twintig weken na indiening definitief worden vastgesteld.

Incidentele publieke subsidies: Vanuit de subsidieregeling stimulering cultureel ondernemerschap is er een subsidie verstrekt voor het project 'competentieontwikkeling merchandise/museum' van € 29.000 (ABBA/VL/36741).

Daarnaast is er een subsidieaanvraag in het kader van Overige Cultuur goedgekeurd voor het project 'Impuls collectiebeheer 2021' voor een bedrag van € 100.000 (ABBA/VL/38791). Ook zijn er subsidies uit de regeling subsidie tegemoetkoming vaste lasten MKB COVID-19 ontvangen. Deze subsidies zijn als volgt toegekend: eerste kwartaal € 12.149 (TVL-Q1-202100038763), tweede kwartaal € 2.243 (TVL-Q2-202100011064), derde kwartaal € 2.222 (TVL-Q3-202100028302) en voor het vierde kwartaal € 6.667 (TVL-Q4-202100011512). De laatste twee kwartalen van 2021 moeten nog definitief vastgesteld worden.

Alle subsidie-afrekeningen over de jaren vóór 2021 zijn goedgekeurd door de subsidieverstrekkers en definitief door hen vastgesteld.

4.2 Lasten

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
LASTEN			
Dienstverband	937.143	1.051.935	917.929
Inhuur	222.006	252.566	244.687
Totaal salarislasten	1.159.148	1.304.501	1.162.615
Huisvestingslasten	331.377	273.140	284.998
Afschrijvingen	39.055	32.000	29.640
Aankopen	-	50.000	42.703
Overige lasten	1.114.381	467.700	401.594
Totaal lasten	2.643.961	2.127.341	1.921.550

De financiële gevolgen van de corona-pandemie betreffen vooral gederfde publieksinkomsten. Gedurende het jaar is scherp gekeken waar in de kosten bezuinigd kon worden om deze omzetverliezen te compenseren.

Personeelslasten

Ultimo 2021 waren er 11,6 fte's in vaste dienst. De bijbehorende kosten zijn echter lager dan begroot door het niet of anders invullen van (bestaande) functies. De kosten voor inhuur zijn tevens lager a.g.v. het efficiënter organiseren van de afdeling Facilitaire zaken en zijn tijdelijke krachten voor kassa, bewaking en rondleiding niet ingehuurd tijdens de maanden die we gesloten waren. Al deze besparingen hebben geleid tot een afname van de salariskosten van € 118.555 in vergelijking met de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn bijna gelijk aan 2020 en iets boven de begroting. In 2021 heeft het HAAGS HISTORISCH MUSEUM met het vervangen van de halogeen- door LED-lampen in bijna alle museumzalen geïnvesteerd in het verduurzamen van de verlichting. Naast een betere verlichting op zaal zal dit in de toekomst leiden tot lagere energie- en verbruikskosten.

In januari 2021 heeft de gemeente Den Haag bekend gemaakt dat alle Haagse culturele instellingen een corona-vrijstelling kregen voor de huurkosten voor zes maanden (voor ons een besparing van € 35.837). De resterende huurkosten bedragen hierdoor € 35.837.

Afschrijvingen

De kosten worden geactiveerd tegen verkrijgingsprijs en afschrijving vindt plaats op basis van de lineaire methode.

Aankopen

Vanuit het resultaat over 2021 is ook dit jaar, conform de bij de zelfstandig van het museum met de gemeente gemaakte afspraken, € 35.000 aan het aankoopfonds gedoteerd.

Overige lasten

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Publieksfunctie	991.359	386.200	319.594
Collectiefunctie	85.319	51.500	22.690
Algemeen beheer	72.110	69.100	59.310
Totaal	1.114.381	467.700	401.594

De **publieksfunctie** omvat met name kosten van educatie, PR, tentoonstellingen en educatieve projecten. De werkelijke kosten voor de publieksfunctie bedragen € 991.359, dit is 605.159 boven de begroting wat in zijn geheel verklaard wordt door een andere boekingsgang van de tentoonstellingskosten. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor 2021 was dit een post van € 670.000 gelijk aan de baten. Zonder deze kosten zijn de kosten € 321.359 wat iets onder de begroting ligt.

De **collectiefunctie** omvat o.a. de kosten voor registratie, behoud en beheer van de collectie waaronder museale vernieuwing en onderzoekskosten. Daarnaast zijn hier de kosten geboekt die gemaakt zijn i.v.m. de subsidie wegwerken achterstanden collectiebeheer (€ 34.461). Deze kosten zijn niet in de begroting meegenomen en verklaren de overschrijding van € 33.819.

Onder **algemeen beheer** vallen met name de organisatiekosten. In 2020 waren er een aantal incidentele meevallers die er 2021 niet meer waren. Daarnaast zijn een aantal uitgaven die uitgesteld waren in 2020 nu wel doorgevoerd.

Mutatie aankoopfonds

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Totaal	35.000	-	4.868

De mutatie van het aankoopfonds is het saldo van de dotaties aan het fonds en de onttrekkingen ten behoeve van de aankopen voor de collectie. Voor 2021 is er € 35.000 toegevoegd aan het aankoopfonds.

5 Toelichting op de functionele exploitatierekening

De functionele exploitatierekening is opgesteld conform de vereisten van de Gemeente Den Haag als subsidieverstrekker van het HAAGS HISTORISCH MUSEUM.

In een functionele exploitatierekening worden de lasten geclassificeerd op basis van hun functie.

5.1 Baten

Het bezoekersaantal ligt ver onder de prestatienorm die door de Gemeente Den Haag voor deze cultuurplanperiode is vastgesteld (ca. 40.000 bezoekers). In 2021 trok het HAAGS HISTORISCH MUSEUM 14.731 bezoekers en vonden er 3 tijdelijke tentoonstellingen plaats. Niet alleen was het museum verplicht gesloten gedurende in totaal 5,5 maanden (nog eens 2 maanden langer dan in 2020) maar ook in de rest van het jaar was het bezoekersaantal laag o.a. door het wegblijven van toeristen en dagjesmensen. Veel publieksactiviteiten en evenementen waaraan het museum jaarlijks meedoet en die veel publiek trekken, konden door corona niet doorgaan. Vanwege de algehele overmacht die door de corona-crisis werd veroorzaakt heeft de gemeente ons afgelopen zomer formeel laten weten dat over 2021 de afgesproken prestatienormen zijn vervallen.

De gerealiseerde gemiddelde opbrengst per bezoek bedroeg met 14.731 bezoekers € 6,78. Dit is weer iets hoger dan in 2020 en wordt veroorzaakt doordat we -uitgaande van de begroting- relatief minder terugval hebben gehad in betalend bezoek (volbetalend en museumkaarthouder) en meer terugval in educatie en gratis bezoek.

Voor een verdere toelichting op de baten verwijzen wij naar de toelichting op de categoriale exploitatierekening.

5.2 Lasten

De **beheerlasten personeel** komen op begrotingsniveau uit, werkelijk € 583.050 t.o.v. de begroting van € 582.561.

Bij algemene zaken zien we dit jaar een grotere inzet van marketing gerelateerde inhuur i.v.m. de aanpassingen en vernieuwingen op het gebied van social-media beleid, de nieuwe tentoonstellingen en de website.

De begroting voor de **beheerlasten materieel bedraagt** € 438.340, de werkelijke kosten voor 2021 komen € 9.486 hoger uit. Dit komt door de lagere kosten voor museale vernieuwing. Het vervangen van de verlichting door LED-lampen zorgt voor een toename van de huisvestingskosten.

De **activiteitenlasten personeel** laat een daling zien van € 149.012 t.o.v. de begroting. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten voor inhuur en vrijwilligers en het anders invullen van ontstane vacatures. Dit is een direct effect van de gedeeltelijke sluiting in 2021 waardoor zzp-ers en vrijwilligers veel minder ingezet konden worden en kosten nadrukkelijk werden gevolgd.

De werkelijke kosten voor de **activiteitenlasten materieel** bedragen € 1.046.377, dit is 661.877 boven de begroting wat in zijn geheel verklaard wordt door een andere boekingsgang van de tentoonstellingskosten. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 voor besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor 2021 was dit een post van € 670.000 gelijk aan de baten. Zonder deze kosten zijn de kosten 376.377 wat iets onder de begroting en de cijfers van 2020 ligt.

Bijlage 2 - Financiële verantwoording

RijksRIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT

Inhoud

1	Balans per 31 december 2021	1
2	Categoriale exploitatierekening.....	2
3	Categoriale en Functionele exploitatierekening.....	4
4	Toelichting op de balans per 31 december 2021.....	5
4.1	Materiele vaste activa	5
4.2	Vlottende activa	5
4.3	Eigen vermogen.....	6
4.4	Aankoopfonds	6
4.5	Voorzieningen	6
4.6	Kortlopende schulden.....	7
4.7	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	8
5	Toelichting op de Categoriale exploitatierekening.....	9
5.1	Baten	9
5.2	Lasten	10
6	Toelichting op Categoriale en Functionele exploitatierekening (model IIc).....	13

1 Balans per 31 december 2021

(na verwerking van de resultaatbestemming)

	2021	2020
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiele vaste activa	191.920	50.752
Vlottende activa		
Onderhanden projecten	-	-
Vorraden	-	574
Vorderingen	49.619	144.440
Liquide middelen	482.648	803.702
Totaal vlottende activa	532.267	948.716
Totaal activa	724.187	999.468
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	367.227	176.806
Bestemmingsreserves	-	-
Totaal Eigen Vermogen	367.227	176.806
Aankoopfonds	88.706	88.706
Vorzieningen		
Voorziening groot onderhoud pand / MJOP	152.594	300.492
Overige voorzieningen	34.697	83.791
Totaal voorzieningen	187.291	384.283
Langlopende schulden	-	-
Kortlopende schulden	80.964	349.674
Totaal passiva	724.187	999.468

2 Categoriele exploitatierekening 2021

(volgens model IIb Handboek 2017-2020)

Baten	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3)	147.411	248.000	187.591
2 - Kaartverkoop	140.376	229.000	169.776
3 - Overige publieksinkomsten	7.035	19.000	17.814
4 Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
5 Publieksinkomsten (1+4)	147.411	248.000	187.591
6 - Sponsorinkomsten	-	-	-
7 - Vergoeding coproductent	-	-	-
8 - Overige directe inkomsten	-	-	-
9 Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	-	-	-
10 Totaal directe inkomsten (5+9)	147.411	248.000	187.591
11 Indirecte inkomsten	58.906	66.000	61.772
12 - Private middelen - particulieren	-	-	-
13 - Private middelen - bedrijven	-	-	-
14 - Private middelen - private fondsen	252.000	-	-
15 - Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
16 Bijdrage uit private middelen (12+13+14+15)	252.000	-	-
17 Totale eigen inkomsten (10+11+16)	458.317	314.000	249.362
18 Baten in natura			
19 Totaal structureel OCW (20+21+22+23)	524.947	514.286	514.286
20 - OCW - regeling specifiek cultuurbeleid	259.434	248.773	248.773
21 - OCW - Erfgoedwet onderdeel huisvesting	153.046	153.046	153.046
22 - OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	112.467	112.467	112.467
23 - OCW - Kadarregeling exploitatiesubs. Onderzo	-	-	-
24 Totaal structureel provincie	-	-	-
25 Totaal structureel gemeente	-	-	-
26 Totaal structurele publieke subsidie overige	-	-	-
27 Totaal structurele subsidies (19+24+25+26)	524.947	514.286	514.286
28 Totaal incidentele publieke subsidie	233.631	-	181.791
29 Totaal subsidies (27+28)	758.578	514.286	696.077
Totale baten (17+18+29)	1.216.895	828.286	945.439

	Actueel 2021	Begroting 2021	Actueel 2020
	€	€	€
Lasten			
1 Personeelslasten	477.130	610.016	549.502
2 Huisvestingslasten	61.638	214.046	197.834
3 Afschrijvingen	19.638	21.700	17.362
4 Aankopen	-	5.000	-
5 Overige lasten	467.686	137.278	130.359
6 Totale lasten (1+2+3+4+5)	1.026.092	988.040	895.057
6 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	190.803	-159.754	50.383
7 Saldo rentebaten/-lasten	382	-	-
8 mutaties aankoopfonds / collectiefonds		50.000	-
Exploitatieresultaat (6+7+8)	190.421	-109.754	50.383
Voorstel Resultaatbestemming			
Exploitatieresultaat	190.421	-109.754	50.383
Dotatie onderhoudsvoorziening gebruik	-	-	-
Saldo mutatie algemene reserve	190.421	-109.754	50.383

Personeel en vrijwilligers	Actueel 2021		Begroting 2020		Actueel 2019	
	€	fte	€	fte	€	fte
Specificatie personeelslasten						
1 Waarvan vast contract	277.523	3,6	392.584	4,0	353.639	4,0
2 Waarvan tijdelijk contract	-	-	-	-	-	-
3 Waarvan inhuur	199.607	3,5	217.432	3,3	195.863	3,3
4 Personeelslasten totaal (1+2+3)	477.130	7,1	610.016	7,3	549.502	7,3
Vrijwilligers	aantal		aantal		aantal	
5 Vrijwilligers : fte		2,0		1,0		1,0
6 Vrijwilligers : personen		27,0		40,0		32,0

3 Categoriele en Functionele exploitatierekening 2021

(volgens model IIc)

	Actueel 2021	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen beheer
Baten	€	€	€	€
Eigen inkomsten				
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3)	147.411	147.411	-	-
2 Kaartverkoop	140.376	140.376	-	-
3 Overige publieksinkomsten	7.035	7.035	-	-
4 Publieksinkomsten buitenland	-	-	-	-
5 Publieksinkomsten (1+4)	147.411	147.411	-	-
6 Sponsorinkomsten	-	-	-	-
9 Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	-	-	-	-
10 Totaal directe inkomsten (5+9)	147.411	147.411	-	-
11 Indirecte inkomsten	58.906	58.906	-	-
13 Private middelen - bedrijven	-	-	-	-
14 Private middelen - private fondsen	252.000	252.000	-	-
15 Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-	-
16 Bijdrage uit private middelen (13+14+15)	252.000	252.000	-	-
17 Totale eigen inkomsten (10+11+16)	458.317	458.317	-	-
18 Baten in natura	-	-	-	-
19 Totaal structureel OCW (20+21+22)	524.947	366.649	127.070	31.228
20 OCW - regeling specifiek cultuurbeleid	259.434	259.434	-	-
21 OCW - Erfgoedwet onderdeel huisvesting	153.046	107.215	14.603	31.228
22 OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	112.467	-	112.467	-
27 Totaal structurele subsidies (19)	524.947	366.649	127.070	31.228
28 Totaal incidentele publieke subsidie	233.631	233.631	-	-
29 Totaal subsidies (27+28)	758.578	600.280	127.070	31.228
Totale baten (17+18+29)	1.216.895	1.058.597	127.070	31.228
Lasten				
1 Personeelslasten	477.130	124.383	88.799	263.948
2 Huisvestingslasten	61.638	42.332	14.603	4.704
3 Afschrijvingen	19.638	367	-	19.271
4 Aankopen	-	-	-	-
5 Overige lasten	467.686	400.287	31.633	35.765
6 Totale lasten (1+2+3+4+5)	1.026.092	567.369	135.035	323.688
6 Saldo uit gewone bedrijfsvoering	190.803	491.228	-7.966	-292.460
7 Saldo rentebaten/-lasten	382	-	-	382
8 mutaties aankoopfonds / collectiefonds	-	-	-	-
Exploitatieresultaat (6+7+8)	190.421	491.228	-7.966	-292.842

4 Toelichting op de balans per 31 december 2021

4.1 Materiele vaste activa

€	Inrichting gebouwen	Installaties & Apparatuur	Inventaris, depot & automatisering	Tentoonstellingen	Totaal
Stand 1 januari					
Aanschafwaarde	466.790	225.826	105.606	-	798.222
Cumulatieve afschrijvingen	-466.790	-195.327	-85.353	-	-747.470
Boekwaarde 1 januari	-	30.499	20.253	-	50.752
Mutaties boekjaar					
Investerings	-	-	2.574	158.232	160.806
Afschrijvingen	-	-5.214	-7.829	-6.595	-19.638
	-	5.214	10.403	164.827	180.444
Stand 31 december					
Aanschafwaarde	466.790	225.826	108.180	158.232	959.028
Cumulatieve afschrijvingen	-466.790	-200.541	-93.182	-6.595	-767.108
Boekwaarde 31 december	-	25.285	14.998	151.637	191.920

Binnen de tentoonstellingen zijn de resterende investeringen opgenomen voor projecten die al open zijn voor het publiek. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Dit betekent dat de baten en lasten vanuit het onderhanden werk aan de exploitatierekening worden toegerekend voor het bedrag van de fondswerving. Het resterend investeringsbedrag wordt onder materiele vaste activa geactiveerd en afgeschreven over de resterende looptijd van de tentoonstelling. De tentoonstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen* heeft een looptijd van 10 jaar.

	Investering €	Afschrijving €	Saldo €
De Nieuwe Poort	158.232	6.595	151.637
Totaal	158.232	6.595	151.637

4.2 Vlottende activa

Vlottende activa

Voorraden

	2021 €	2020 €
Voorraad winkel	2.604	5.741
Voorziening incurante voorraad	-2.604	-5.167
Totaal	-	574

Onder de voorraden valt de voorraad van de museumwinkel. De gehele voorraad is voorzien en zal in 2022 worden aangepast en vernieuwd. De voorziening incurante voorraad is bepaald op basis van de omloopsnelheid en de nog aanwezige voorraad.

Vorderingen

	2021	2020
	€	€
Debiteuren	3.748	16.008
Projectbijdragen	-	102.500
BTW	25.242	17.466
Overige vorderingen	20.630	8.467
Totaal	49.619	144.440

De vorderingen op **debiteuren** zijn opgenomen onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Over 2021 heeft RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT **een belastingvordering**.

De **overige vorderingen** bestaan bijna volledig uit vooruitbetaalde kosten.

Liquide middelen

	2021	2020
	€	€
Totaal	482.648	803.702

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de stichting.

4.3 Eigen vermogen

	2021	2020
	€	€
Totaal	367.227	176.806

De algemene reserve dient als buffer voor tegenvallende exploitatieresultaten.

Het resultaat 2021 is € 190.421 positief wat in zijn geheel gedoteerd wordt aan de algemene reserve.

4.4 Aankoopfonds

	2021	2020
	€	€
Totaal	88.706	88.706

Vanuit het aankoopfonds zijn in 2021 geen onttrekkingen gedaan.

4.5 Voorzieningen

	2021	2020
	€	€
Voorziening groot onderhoud interieur	24.794	51.974
Voorziening groot onderhoud pand / MJOP	152.594	300.492
Voorziening personeelsuitkeringen	9.903	31.817
Totaal	187.291	384.283

De voorziening groot onderhoud interieur laat het volgende verloop zien:

Voorziening groot onderhoud interieur	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	51.974	26.974
Dotatie	-	25.000
Onttrekking	-27.180	-
Stand 31 december	24.794	51.974

De voorziening groot onderhoud interieur is gevormd om kosten voor gebruikersonderhoud op te vangen. Het gaat om kosten die buiten het meerjarige onderhoudsplan (MJOP) vallen maar die ter

verbetering van de functionaliteit van het gebouw als museum zijn. Deze voorziening is in 2021 besteed aan de restauratie en het verplaatsen van de guillotine.

Voorziening groot onderhoud pand / MJOP	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	300.492	235.627
Dotatie	-	75.000
Onttrekking	-147.898	-10.136
Stand 31 december	152.594	300.492

De voorziening groot onderhoud pand / MJOP is ingesteld bij het inwerking treden van de Erfgoedwet. Aan de voorziening wordt jaarlijks gedoteerd uit de huisvestingssubsidie. Hier tegenover staat het meerjarige onderhoudsplan (MJOP) waarmee als goed huismeester wordt voldaan aan het in stand houden van het gebouw.

Voorziening personeelsuitkeringen	2021	2020
	€	€
Stand 1 januari	31.817	32.920
Dotatie	-	-
Onttrekking	-21.914	-1.103
Stand 31 december	9.903	31.817

De voorziening personeelsuitkeringen is ingesteld om het UWV te betalen voor medewerkers die uit dienst zijn gegaan en vervolgens een beroep doen op een WW-uitkering. Nu we onder de Museum-cao vallen is deze voorziening niet meer nodig. Het bedrag van €9.903 is aangehouden als reorganisatiekosten die naar alle verwachting nog gemaakt gaan worden in de aanloop naar de renovatie.

4.6 Kortlopende schulden

	2021	2020
	€	€
Nog te besteden subsidies / bijdragen voor onderhanden projecten (*)	-	247.072
Rekening Courant HHM	5.680	32.646
Verplichting vakantiegeld	8.253	12.106
Verplichting verlofaanspraken	11.731	4.104
Overige schulden en overlopende passiva	55.301	53.746
Totaal	80.703	349.674

RIJSMUSEUM DE GEVANGENPOORT heeft een **rekening courant** verhouding met HET HAAGS HISTORISCH MUSEUM, welke als schuld is meegenomen.

De openstaande crediteurenfacturen zijn opgenomen onder de **overige schulden**.

De verplichting verlofaanspraken is toegenomen met € 7.627 door een hoger saldo aan resterende verlofuren. A.g.v. corona hebben medewerker minder aansluitend langer verlof opgenomen.

Onder de kortlopende schulden dient ook de huisvestingssubsidie verantwoord te worden. Dit saldo is nihil. De subsidie is in 2021 als volgt (geheel) besteed:

	2021
	€
Subsidie	153.046
Lasten	
Huur	11.858
Dienstverlening RvB	131.933
Verzekeringen	573
Loonkosten eigen organisatie beheer en behoud	
Kosten dagelijks onderhoud	
Kosten groot onderhoud, dotatie voorziening	-
Overige huisvestingskosten	49.206
Totale onttrekkingen	193.571
Besteed vanuit de voorziening groot onderhoud MOIP	40.525
Nog te besteden huisvestingssubsidie	-

4.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huur gebouwen

RIJKSMUSEUM DE GEVANGENPOORT huurt de Gevangenpoort van het Rijksvastgoedbedrijf. Hieraan ligt een huuroverkomst ten grondslag.

Onderhoud gebouw

De verantwoordelijkheid voor het onderhoud, het beheer en de aanpassingen aan het gebouw liggen bij het museum. Het museum neemt de diensten hiervoor af bij het Rijksvastgoedbedrijf. De dienstverleningsovereenkomst loopt eind 2021 af.

Subsidie

2021 was het eerste jaar van de beleidsperiode 2021-2024 waarin een subsidie culturele basisinfrastructuur (BIS) is toegekend voor een bedrag van € 259.434. Voor huisvesting is dit € 153.046 en voor het onderdeel collectiebeheer € 112.467.

5 Toelichting op de Categoriele exploitatierekening

5.1 Baten

Baten	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3)	147.411	248.000	187.591
2 - Kaartverkoop	140.376	229.000	169.776
3 - Overige publieksinkomsten	7.035	19.000	17.814
4 Publieksinkomsten buitenland	-	-	-
5 Publieksinkomsten (1+4)	147.411	248.000	187.591
6 - Sponsorinkomsten	-	-	-
7 - Vergoeding coproducent	-	-	-
8 - Overige directe inkomsten	-	-	-
9 Totaal overige directe inkomsten (6+7+8)	-	-	-
10 Totaal directe inkomsten (5+9)	147.411	248.000	187.591
11 Indirecte inkomsten	58.906	66.000	61.772
12 - Private middelen - particulieren	-	-	-
13 - Private middelen - bedrijven	-	-	-
14 - Private middelen - private fondsen	252.000	-	-
15 - Private middelen - goede doelenloterijen	-	-	-
16 Bijdrage uit private middelen (12+13+14+15)	252.000	-	-
17 Totale eigen inkomsten (10+11+16)	458.317	314.000	249.362
18 Baten in natura	-	-	-
19 Totaal structureel OCW (20+21+22+23)	524.947	514.286	514.286
20 - OCW - regeling specifiek cultuurbeleid	259.434	248.773	248.773
21 - OCW - Erfgoedwet onderdeel huisvesting	153.046	153.046	153.046
22 - OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	112.467	112.467	112.467
23 - OCW - Kadarreg. exploitatiesubs. onderzoek	-	-	-
24 Totaal structureel provincie	-	-	-
25 Totaal structureel gemeente	-	-	-
26 Totaal structurele publieke subsidie overige	-	-	-
27 Totaal structurele subsidies (19+24+25+26)	524.947	514.286	514.286
28 Totaal incidentele publieke subsidie	233.631	-	181.791
29 Totaal subsidies (27+28)	758.578	514.286	696.077
Totale baten (17+18+29)	1.216.895	828.286	945.439

De **publieksinkomsten** laten met € 140.376 t.o.v. de begroting van € 229.000 een daling zien van € 88.625. Deze begroting is echter door de diverse lockdowns maar voor 61% gerealiseerd. (In de begroting van € 229.000 was al een inkomstendaling a.g.v. corona voorzien van 50%.)

Met een gerealiseerd bezoekersaantal van 15.933 (begroot was 30.000) komt dat neer op een gemiddelde entreeprijs per bezoeker van € 8,81 t.o.v. de begroting van € 7,63.

Onder de **overige publieksinkomsten** vallen de omzet van de winkel, horeca en zaalverhuur. Ook deze omzet is achtergebleven a.g.v. de sluiting van het museum.

Er zijn in 2021 geen **sponsorinkomsten** ontvangen, de prioriteit lag bij het werven van fondsinkomsten.

De **indirecte opbrengsten** betreffen doorberekende bedragen aan samenwerkingspartners.

De vaste tentoonstelling *Vier eeuwen opsluiten, verhoren en straffen* is geopend op 19 juni. Deze baten en lasten zijn beide meegenomen in de exploitatierekening voor een bedrag van € 282.000.

Hiervan is € 252.000 bijdragen private fondsen (regel 14) en € 30.000 bijdrage Mondriaan Fonds (regel 28).

Stelselwijziging uitgaven en bijdragen tentoonstellingen:

Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter waarneembaar te maken is er vanaf 2021 besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Omdat we de grondslag aanpassen in vergelijking met de grondslag die bij het opstelling van de voorgaande jaarrekening is gebruikt is er sprake van een stelselwijziging ex RJ 140.0. Deze aanpassing leidt tot een belangrijke verbetering van inzicht.

De stelselwijziging zorgt voor de volgende aanpassingen op de individuele posten: de baten en lasten worden vanuit het onderhanden werk aan de exploitatierekening toegerekend voor het bedrag van de fondswerving. Het resterend investeringsbedrag wordt onder de materiele vaste activa geactiveerd en afgeschreven over de resterende looptijd van de tentoonstelling. Dit wordt alleen zo verwerkt voor tentoonstellingen die over de jaargrens heenlopen.

In 2020 zijn er geen projecten afgerond die conform de stelselwijziging meegenomen hadden moeten worden. Er is dus geen effect op de individuele boekingen.

De ontvangen structurele **subsidie** is opgenomen in de baten, het verschil met de begroting bestaat uit indexeringen. Over 2021 heeft de Gevangendoor tevens een aantal incidentele corona-subsidies ontvangen die hieronder gespecificeerd worden.

Subsidievoorwaarden en afrekeningen:

Structurele subsidies OCW: De subsidie regeling specifiek cultuurbeleid is verleend op 15-09-2020 (referentie 160901/25110940) en nadien geïndexeerd. De subsidie erfgoedwet, onderdeel huisvesting en collectiebeheer, is verleend op 15-09-2020 (referentie 160901/25111176) en nadien geïndexeerd. Aan de voorwaarden verbonden aan deze subsidies wordt voldaan met het indienen bij het Ministerie van OCW van deze jaarstukken. De subsidies zullen binnen tweeëntwintig weken na indiening definitief worden vastgesteld.

Incidentele publieke subsidies: Op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 is er een aanvullende subsidie verstrekt vanuit het tweede steunpakket van € 104.500. Deze subsidie is toegekend op 04-02-2021 door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (kenmerk 197722/25991252). Aan deze subsidie zijn geen voorwaarden verbonden.

Op grond van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19 is er een aanvullende subsidie verstrekt vanuit het vierde steunpakket van € 37.300. Deze subsidie is toegekend op 15-07-2021 door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (kenmerk 175895/28504066). Aan deze subsidie zijn geen voorwaarden verbonden. Ook zijn er subsidies uit de regeling subsidie tegemoetkoming vaste lasten MKB COVID-19 ontvangen. Deze subsidies zijn als volgt toegekend: eerste kwartaal € 18.719 (TVL-Q1-202100038763), tweede kwartaal € 21.608 (TVL-Q2-202100011064), derde kwartaal € 2.256 (TVL-Q3-202100028302) en voor het vierde kwartaal € 12.388 (TVL-Q4-202100011512). De laatste twee kwartalen van 2021 moeten nog definitief vastgesteld worden.

Alle subsidie-afrekeningen over de jaren vóór 2021 zijn goedgekeurd door de subsidieverstrekkers en definitief door hen vastgesteld.

5.2 Lasten

Lasten	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
1 Personeelslasten	477.130	610.016	549.502
2 Huisvestingslasten	61.638	214.046	197.834
3 Afschrijvingen	19.638	21.700	17.362
4 Aankopen	-	5.000	-
5 Overige lasten	467.686	137.278	130.359
6 Totale lasten (1+2+3+4+5)	1.026.092	988.040	895.057

De financiële gevolgen van de corona-pandemie betreffen vooral gederfde publieksinkomsten. Gedurende het jaar is scherp gekeken waar in de kosten bezuinigd kon worden om deze omzetverliezen te compenseren.

Personeelslasten

	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
Dienstverband	277.523	392.584	353.639
Inhuur	199.607	217.432	195.863
Totaal salarislaster	477.130	610.016	549.502

T.o.v. 4,3 fte's in 2020 waren er dit jaar 3,6 fte's in vaste dienst (peildatum 31 dec. 2021). De openstaande vacatures zijn vervangen door uitzendkrachten zodat we nog beter onze flexibele schil kunnen inzetten. Daarnaast zijn tijdelijke krachten voor kassa, bewaking en rondleiding niet ingehuurd tijdens de maanden die we gesloten waren. Al deze besparingen hebben geleid tot een afname van de salariskosten van € 132.886 in vergelijking met de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn aanzienlijk lager in vergelijking met de begroting (€ 214.046). In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 133.971 voor groot onderhoud kosten, echter alle gemaakte kosten zijn ten laste van de voorziening groot onderhoud/MJOP geboekt. Hierdoor komen de werkelijke kosten over 2021 lager uit.

Afschrijvingen

De kosten worden geactiveerd tegen verkrijgingsprijs en afschrijving vindt plaats op basis van de lineaire methode.

Overige lasten

	Actueel 2021 €	Begroting 2021 €	Actueel 2020 €
Publieksfunctie	400.287	70.500	78.116
Collectiefunctie	31.633	30.078	23.176
Algemeen beheer	35.765	36.700	29.067
Totaal	467.686	137.278	130.359

De **publieksfunctie** omvat met name kosten van educatie, PR en marketing, tentoonstellingen en educatieve projecten. De werkelijke kosten voor de activiteitenlasten materieel bedragen € 404.847, dit is € 334.347 boven de begroting wat voor het grootste deel verklaard wordt door een andere boekingsgang van de tentoonstellingskosten. Om de fondswerving en tentoonstellingskosten beter zichtbaar te maken is er vanaf 2021 voor besloten om deze zichtbaar in de cijfers te zetten. Voor

2021 was dit een post van € 282.000 gelijk aan de baten. Daarnaast zijn er extra marketingkosten gemaakt (€ 50.637 meer dan begroot) voor de nieuwe visuele identiteit, merkanalyse, de nieuwe website (development & hosting), nieuwe huisstijl en de nieuwe sales campagne incl. reclame, advertenties en google ads voor de vaste tentoonstelling.

De **collectiefunctie** omvat o.a. de kosten voor registratie, behoud en beheer van de collectie waaronder museale vernieuwing en onderzoekskosten. Hier zijn de kosten lager dan de begroting (€ 1.902). Dit wordt met name verklaard door besparingen a.g.v. corona.

Onder **algemeen beheer** vallen met name de organisatiekosten. Deze kosten zijn in lijn met de begroting.

6 Toelichting op Categoriele en Functionele exploitatierekening (model IIc)

In model IIc “Categoriele en Functionele exploitatierekening” worden baten en lasten toegerekend naar de functies publieksactiviteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. In de functionele verdeling worden de definities en aanwijzingen gevolgd van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024. De volgende stappen zijn gezet in de toerekening:

Stap 1

- Allereerst vindt directe toerekening plaats van baten en lasten, exclusief de huisvestingssubsidie en huisvestingslasten aan de publieks- en collectiefunctie. Indien dit niet mogelijk is, worden baten en lasten toegerekend aan algemeen beheer. Bij de toerekening aan de museale functies wordt een consistente gedragslijn gehanteerd over de jaren.
- Bij de baten is de algemene regel, dat de baten de kosten volgen.
- Inkomsten uit kaartverkoop worden toegerekend aan de rubriek publieksactiviteiten en overige activiteiten. Hetzelfde geldt voor overige publieksinkomsten, deze hebben betrekking op inkomsten uit de (kleine) winkel en de horeca omzet.
- Indirecte inkomsten hebben betrekking op de dienstverlening van RIJKSMEUSEUM DE GEVANGENPOORT aan de naastgelegen Galerij Prins Willem V (Mauritshuis), waarvoor wij sinds 2010 de entree en publieksvoorzieningen verzorgen. De vergoeding hiervoor wordt toegerekend aan de publieksfunctie. Ook hier geldt het principe dat de baten de lasten volgen (personele kosten en kosten voor o.a. energie).
- De OCW subsidies BIS en Erfgoedwet collectiebeheer worden conform het Handboek Instellingen toegekend aan de functies waarvoor de subsidie bestemd is:
 - de ontvangen subsidie BIS komt bij de baten onder de functie publieksactiviteiten
 - de ontvangen subsidie EW collectiebeheer komt bij de baten onder de functie collectiebeheer
- De toerekening van de kosten aan de functies is als volgt: Salarislasten zijn rechtstreeks verdeeld naar de functie. Het criterium is de functionele inzet voor de publieksfunctie; voor collectie of voor algemeen beheer; de rubricering volgt daardoor niet in alle gevallen de lijnen van de organisatiestructuur.
- Afschrijvingen voor publieksactiviteiten betreffen 50% van de afschrijvingskosten voor de inventaris.
De resterende afschrijvingskosten worden toegerekend aan algemeen beheer: de overige 50% van de afschrijvingskosten voor de inventaris, en de afschrijvingskosten van de overige installaties en de ICT.
- Overige lasten:
 - Voor de publieksfunctie worden hier opgenomen de kosten voor vrijwilligers, educatie, vaste opstelling, presentaties en tentoonstellingen, evenementen, website, marketing en communicatie.
 - Collectie bevat de kosten voor huur van het externe depot, registratie, restauraties, transportkosten behorend bij het reguliere collectiebeheer (dus niet behorend bij tentoonstellingen) en overige collectiekosten.
 - Voor algemeen beheer wordt hier opgenomen kantoorkosten, advieskosten en overige algemene kosten.

Stap 2

- De huisvestingslasten en de huisvestingssubsidie worden op contractniveau toegerekend aan de verschillende functies. De daarbij behorende subsidie huisvestingbedragen worden op dezelfde manier toegerekend aan de verschillende functies. De baten volgen de kosten.
- Op contractniveau wordt toegewezen aan de collectiefunctie (het onderhoudscontract met Siemens voor de installaties voor beveiliging en museumklimaat).

- De overige huisvestingslasten zijn niet direct toe te wijzen aan een functie. Deze worden daarom toegerekend op basis van vierkante meters. Op basis van de oppervlaktes van de verschillende ruimtes in het gebouw, blijkt 90% toe te wijzen aan publieksfunctie en 10 % aan algemeen beheer.
- Aan de collectiefunctie zijn geen ruimtes, en dus geen vierkante meters, toe te rekenen. De topstukken van de collectie staan opgesteld in voor het publiek toegankelijke ruimtes die daarmee aan de publieksfunctie worden toegerekend. De overige objecten bevinden zich in het extern gehuurde depot, waarvan de kosten reeds zijn verantwoord als overige lasten/collectiefunctie.
- De overige huisvestingslasten komen niet ten laste van de subsidie voor huisvesting. Dit betreft kosten voor energie, schoonmaak en overige huisvestingskosten.

Stap 3

- De algemene beheerkosten worden toegerekend aan de publieksactiviteiten en aan collectiebeheer.
- Conform de voorschriften in het Handboek Cultuursubsidies wordt de subsidie erfgoedwet huisvesting in deze berekening buiten beschouwing gelaten alsmede eventuele aankoopkosten voor de collectie.

